

Älvsborgarna

NR 2 • 2015

- Garnisonschefens info
- FömedC på övningar
- Debattsidor
- Kviberg och vår ryttarstaty
- När ryssen var på Käringberget
- Hemvärnsråd och Öppen Mäss

Tiden rusar fram och ytterligare ett verksamhetsår går mot sitt slut. Jag tänkte ta tillfället i akt att se tillbaka på året som gått, både ur ett centralt och lokalt perspektiv och även förmedla några tankar om framtiden.

Ceremoni i Ukraina vid vår stridssjukvårdarutbildning. Foto: Ulf Jedborg.

Försvarspolitiska inriktningspropositionen och central ledning

Den enskilt viktigaste händelsen under det gångna året är tveklöst den av Riksdagen beslutade inriktningspropositionen från i somras. För egen del konstaterar jag att det faktiskt är ett trendbrott, för första gången på många år handlar det faktiskt om ett tillskott av resurser, inte om neddragningar. Visserligen innehöll beslutet inte så mycket som Försvarsmakten velat ha, men ändå ett positivt tillskott.

Resursförstärkningen kommer dock med ett antal tydliga krav från statsmakterna. Kraven kan enklast sammanfattas med ”leverans av operativ effekt”. Beställningen utgörs av en bemannad, utrustad och samtränad insatsorganisation mot slutet av inriktningsperioden. De av er som jobbar nära mig har otaliga gånger hört mig säga att detta ställer stora krav på FömedC när det gäller understöd med utbildning och träning av den försvarsmedicinska funktionen i hela insatsorganisationen. Utvecklingen av den funktionen vid FömedC kommer att pågå med hög intensitet under det kommande året.

En annan viktig händelse på central nivå är naturligtvis bytet på ÖB-posten i oktober. Vi tackar Sverker Göranson för ett fantastiskt arbete under de sex och ett halvt år han har haft det tunga ämbetet. Min personliga uppfattning är att få, om någon kunde ha gjort ett bättre jobb än det Sverker levererat under denna synnerligen turbulenta period. Det finns dock gott hopp även om framtiden, valet av Mikael Bydén tycker jag var helt rätt. En strålande kommunikatör med en tydlig inre moralisk kompass. Att han dessutom är grundutbildad på Kärningberget gör ju inte saken sämre!

Något efter ÖB-bytet fastställdes även Försvarsmaktens nya vision: **”Ett starkare försvar – möter varje hot, klarar varje utmaning”**

Det är upp till var och en att tolka visionen men för mig tycker jag att den väl fångar situationen med ett förändrat omvärldsläge med krav på såväl ökad militär förmåga som på återupptagande av totalförsvarsplaneringen.

Org Ny

Försvarsmaktens nya organisation, populärt benämnd Org Ny, fastställdes tidigare i höst.

Till skillnad från tidigare organisationsförändringar, med ett fast införandedatum i relativ närtid, har Försvarsmakten denna gång valt en modell med en ganska lång implementeringsperiod. Den nya organisationen skall vara fullt ut intagen först 1 januari 2018 vilket förhoppningsvis gör att garnisoner som idag har för mycket folk anställda kan hantera detta på ett flexibelt sätt.

För FömedC del innehåller den nya organisationen ett antal positiva element. Tydligast för den dagliga verksamheten är att vår personal inom IBSS (InsatsBereddSkyddStyrka) i Göteborg efter många turer överförs från att organisatoriskt tillhöra Marinbasen till att nu vara en del av FömedC. Jag hälsar våra duktiga killar och tjejer i vakt- och beredskaps-tjänst varmt välkomna till förbandet!

I tillägg har den kirurgiska förmågan vid våra sjukhuskompanier stärkts genom överföring av kirurgitroppar från Trängregementet samt att några befattningar för att hantera bland annat elsäkerhet och båtmateriel tillförts. Vi har alltså all anledning att se framtiden an med tillförsikt!

Hösten som gått

Den enskilt största övningen för vår del under hösten har varit deltagandet i Arméövning-15 (AÖ 15) som genomfördes i slutet av augusti. Den största komponenten bestod av gruppering av första sjukhuskompaniet inne på flottiljområdet på Såtenäs. Vid eget besök kunde jag konstatera att förbandet var mycket prydligt och välfungerande vilket också bekräftades av en fläckfri materielinspektion. Jag har även fått många uppskattande ord från kollegor som kommit i kontakt med förbandet under övningen. Såväl professionellt uppträdande som kvalificerad materiel och utrustning imponerar.

Ett annat spektakulärt moment som genomfördes under AÖ 15 var samövningen med Sahlgrenska sjukhuset där ett stort antal militära skademärkorer transporterades med helikopter till sjukhuset. Övningen gav värdefulla erfarenheter både på civil och militär sida och drog också till sig en hel del intresse från media och allmänhet. En välkommen signal att vi är på väg att återta förlorad terräng inom ramen för civil-militär samverkan.

På tal om civil-militär samverkan måste jag återigen uttrycka min glädje och stolthet

KONTAKTUPPGIFTER

ÄLVSBOGARNNA är ett samarbete mellan Göteborgs garnison/Försvarsmakten, (kontaktperson Peter Jacobsson, 0706-752485), Kungliga Älvsborgs Regementes Kamratförening (kontaktperson Lars Rehn, 033-41 49 43) och Göteborgs Garnisons kamratförening (kontaktperson Lennart Hammarstrand, 0730-26 29 52). Vidare medverkar traditionsföreningarna genom FVMA (kontaktperson Torgny Allvin, 0722-11 60 90). Ansvarig utgivare är Bosse Andersson. Bilder utan särskilt angiven fotograf har tillhandahållits av redaktionen.

Redaktör är Peter Andersson/
Erik Pousar, Göteborgs Garnison,
Box 5155, 426 05, V Frölunda.

Layout: Sandstens 2015

Tryckt inom EU av
Sandsten Tryckeri AB 2015

Tidningen stöds av Föreningen
för Göteborgs Försvar.

Omslagsbilden visar Mats
Johansson som hälsar på
polismannen Peter Hjelte vid
”Social patrolling” på Gustaf
Adolfs torg under årets
Emerentiaövning.
Foto Ulrika Roos.

Göteborgscheferna samlade hos ÖB. Foto FM.

över de insatser som görs inom ramen för hemvärnsverksamheten. Tydliga exempel på detta är 43. hemvärnsbataljonens understöd med transporter i skärgården till kampanjen "Håll Västkusten Rent" tidigare i höstas och Hemvärnets musikkår Göteborg som fick det ärofulla uppdraget att stå för musiken vid högvaktsavlösningen i samband med det officiella firandet av Hemvärnets 75-årsjubileum i september.

Det är också oerhört glädjande att kunna konstatera att inflödet av nya soldater till hemvärnsbataljonerna fortfarande är stabilt högt. Den senaste siffran jag såg pekade på en nyrekrytering på väl över trehundra personer. En siffra som de flesta andra utbildningsgrupper bara kan drömma om. Starkt jobbat Elfsborgsgruppen och alla bataljonerna!

En annan verksamhet jag vill lyfta fram i det här sammanhanget är utbildning av stridssjukvårdare i Ukraina. Utbildningen har rönt mycket stor uppskattning från den ukrainska försvarsledningen och andra ukrainska myndighetsföreträdare. Det bästa kvittot på att utbildningen faktiskt var uppskattad var dock att se den enormt positiva respons som de ukrainska soldaterna gav sina svenska instruktörer i samband med avslutningen av utbildningen. Här kändes det verkligen att vår insats gjort skillnad i en tid då Ukraina står inför stora utmaningar. Ett varmt tack till de ansvariga med Ulf Jødberg och David Karlström i tydliga ledarroller.

Utmaningar

Efter denna exposé av positiva företeelser, måste jag dock vidgå att vi även har ett antal utmaningar. Bemanningsläget när det gäller sjukvårdspersonal

till Mali är fortsatt en källa till oro, trots närmast heroiska insatser från både sjukhuskompanierna och Bemanningsavdelningen vid Försvarsmedicinska enheten.

Materielsituationen i Försvarsmakten är även den en fortsatt källa till oro, även om ett antal åtgärder vidtagits som nog på sikt kommer att råda bot på problemet. Likaså har vi fortsatt ett antal infrastrukturfrågor som ännu inte fått sin lösning, det handlar i första hand om skjutmöjligheterna i garnisonen och tillgång till ändamålsenliga förråd och uppställningsplatser för fordon.

Som jag påtalat tidigare utgör den låga kännedomen om garnisonens verksamhet bland befolkningen i regionen en källa till viss oro. I slutet av november genomför marknadsundersökningsföretaget Demoskop en uppföljande kännedomsundersökning åt oss för att se om de låga siffrorna från förra året har påverkats av de åtgärder vi vidtagit under året.

Älvsborgs regemente?

En aspekt som ofta lyfts fram i detta sammanhang är frågan om namnet på vårt förband. Många menar att "Försvarsmedicincentrum" verkar vilseledande både för allmänheten och inom Försvarsmakten och att ett namnbyte skulle underlätta. Frågan är bara vad det nya namnet skulle vara? Liksom i frågor som rör uniformer och utmärkingar är antalet åsikter minst lika många som antalet debattörer; "Älvsborgs regemente", "Göteborgs garnisonsregemente", "Göteborgs regemente" är bara några exempel på förslag på nytt namn. Samtidigt finns det en falang som menar att "man skall heta vad man är", alltså att försvarsmedicin på något sätt bör ingå i namnet.

Oavsett om det blir något nytt namn eller ej så är det min bestämda uppfattning att namnändringen endast kommer att beröra de delarna som i dag är del av FömedC, alltså inte övrig militär verksamhet i Göteborg. Att driva en linje där delarna som i dag ingår i Amf 1 respektive Marinbasen bedömer jag som utsiktslös och inte nödvändigtvis ändamålsenlig.

Själv lutar jag åt att en möjlighet skulle kunna vara att mer konsekvent benämna oss själva som "Göteborgs garnison" i kontakterna utåt. Begreppet finns redan i Försvarsmaktens regelverk och skulle därför inte kräva några aktiva åtgärder från central försvarsmaktsnivå eller från politisk nivå.

Jag är som sagt medveten om att detta är en komplicerad fråga som engagerar många och inbjuder härmed till kommentarer och synpunkter i frågan.

Överbefälhavarens chefsseminarium

Den 24-25 november samlade ÖB Micael Bydén ca 350 chefer i Stockholm för att bland annat förklara sin syn på Försvarsmaktens framtid och för att lägga ut kursen. Vision, verksamhetsidé, vårt bidrag och mandat, vår värdegrund, uppförandekod och militära profession samt våra startegiska effekter i form av 4xT (Trovärdighet, Tröskeleffekt, Tillgänglighet och Tillsammans) är de vitala delar som vår Försvarsmakt vilar på. ÖB var mycket tydlig med vad han förväntar sig av alla oss anställda och vi fick alla en nytändning, präglad av stundens allvar. Nu är det upp till oss att tillsammans ta oss dit. På bilden syns cheferna från Göteborg tillsammans med ÖB. Från vänster; Ulrika Roos, C info, Krister

Jakobsson C 1:a Sjhkomp, Lars-Gunnar Olsson C EBG, Christian Svensson stf C 44:e Hvbat, Andreas Nederberg stf C 2:a Sjhkomp, Magnus Nilsson, tjf C 132:a Säckkomp sjö, Thomas Olsson C 17:e Bevbåtkomp, ÖB Micael Bydén, Christer Olsson C 41:a Hvbat, Henrik Lundberg, C 43:e Hvbat, John Malki stf C 42:a Hvbat, Peter Adolfsson C FömedC och Gbg garn.

Kommande verksamhet

Det instundande året innehåller några nya företeelser som kommer att få stor inverkan på arbetet i garnisonen. Den största inverkan kommer införandet av nytt grundutbildningssystem att få. Systemet innebär en återgång till en längre grundläggande soldatutbildning för både heltidssoldater och för hemvärnsoldater. För de sistnämnda handlar det om en förlängning upp till totalt fyra månader medan det för heltidssoldater handlar om utbildning upp till elva månader. Vi planerar för närvarande för utbildning av både hemvärnskontingenter och en grundutbildningsomgång av soldater till Andra sjukhuskompaniet. Systemskiftet kommer att innebära vissa ansträngningar när det gäller infrastruktur, men måste ändå anses som en positiv förändring.

När det gäller övningsverksamhet nästa år kommer den största övningen för oss att bestå av deltagande i övningen "Cold Response" i Norge under senvintern. Vi kommer att delta med Första sjukhuskompaniet som kommer att ges tillfälle att samöva med enheter från ett stort antal länder. En riktig kraftansträngning, men även ett välkommet tillfälle att pröva vår förmåga.

Jag vill i det här sammanhanget också påminna om att vi planerar för försvarsmaktsdagar med informerande och rekryterande aktiviteter i början av september 2016 i samband med Tall Ships Regatta i Göteborg. Vi kommer att både synas och höras i anslutning till diverse arrangemang i Frihamnen, så vik första helgen i september för ett besök hos oss.

Jag väljer att återanvända min avslutning från förra numret av tidningen med några ord om inställning och attityd som jag personligen försöker anamma: Ja, volymen i Försvarsmakten är smärtsamt låg i förhållande till vad den en gång var. Ja, vi har brister både personellt, materiellt och ekonomiskt. Men, vi gör så gott vi kan med de resurser vi har och känner stolthet över det vi presterar!

Med dessa ord vill jag tacka alla för året som varit och önska alla en riktigt God Jul och ett Gott Nytt År.

PETER ADOLFSSON

MILITÄRREGION VÄST (MR V)

Militärregion Väst (MR V) är en av fyra militärregioner som upprättades 1 januari 2013. Chef är överste Fredrik Ståhlberg, som tillika är chef för P4, Skaraborgs regemente i Skövde.

Ur ett historiskt perspektiv har det tidigare funnits regionala försvarsstaber i landet:

- 1942 – 2000 Militärområden/ Försvarsområden och Gotlands militärkommando
- 2000 – 2006 Militärdistrikt med militärdistriktsgrupper
- 1 jan 2006 centraliserades det territoriella ansvaret till Högkvarteret

Stefan Angelborn

Den regionala nivån försvann då och kvar blev fyra regionala Säkerhets- och samverkanssektioner, som skulle svara för Försvarsmaktens egen regional- och lokal säkerhetstjänst och samverkan. Redan efter några år kritiserades frånvaron av den regionala nivån från samhället, samtidigt som det kom politiska signaler om att främst samverkan och stöd till samhället från Försvarsmakten borde öka.

Efter diverse utredningar stod det klart att Försvarsmakten skulle återgå till regional indelning, likt många delar av samhällsstrukturen. Resultatet blev fyra militärregioner enligt följande: Militärregion Norr med stabsplats i Boden, Militärregion Mitt med stabsplats i Kungsängen, Militärregion Väst med stabsplats i Skövde och Militärregion Syd med stabsplats i Revinge. Stabsplaceringen för Militärregion Väst vägde mellan Skövde och Göteborg. Efter ett beslut av ÖB bestämdes att en samverkanssektion om tre befattningar skulle placeras i Göteborg, för samverkan med samhället på grund av främst det geografiska läget med Göteborg som rikets andra stad och betydelsen av Göteborgs Hamn.

Militärregionens stab har till uppgift att leda insatser vid nationella krissituationer och stöd till samhället. Det kan till exempel vara naturkatastrofer eller sökande efter försvunna personer.

Staben har ett vakthavande befäl i tjänst dygnet runt. Militärregion Västs intresseområde omfattar Hallands-, Värmlands-, Örebro- och Västra Götalands län. Staben består av ca 30 anställda med en förstärkningsorganisation av främst

Direkt ledningssamverkan i fält reservofficerare som totalt fördubblar stabens bemanning.

Vid nationella krissituationer är det de regionala stabernas ansvar att samordna den militära insatsen med andra myndigheters räddningsarbete. Ett annat av de regionala stabernas ansvarsområden är att sköta säkerhetstjänst, bevaknings- och skydds-uppgifter. Både insats- och hemvärnsförband kan engageras i nationella insatser och stöd till samhället. Staben har möjlighet att skicka ut personal för samverkan och/eller ta emot samverkanspersonal från samverkande aktörer. Under insatserna lyder förbanden under de regionala staberna. Staberna lyder i sin tur under insatsledningen i Högkvarteret.

Ett omfattande arbete har också påbörjats utifrån Försvarsmaktens försvarsplanering att omsätta samhällets stöd till Försvarsmakten genom Totalförsvarsplanering i kris och krig.

Som territoriell chef skall staberna i krig stödja krigsförbanden i regionen och i den funktionen samverka med civila samhället för att lösa tilldelade uppgifter. För att i krig lösa uppgifterna leder militärregionen direkt sina hemvärnsbataljoner och eventuella tillförda krigsförband.

Tillsammans med organisationsenheterna i regionen deltar staben i ett stort antal nätverk för att främst vidareutveckla samverkan vid planering, stöd till samhället samt samverkan vid höjd beredskap och krig.

Försvarsmakten upplever att vi har en mycket god samverkan med våra civila aktörer.

STEFAN ANGELBORN
CHEF SAMVERKANSSEKTIONEN MR V

Den romerska legionen, vårt traditionsansvar och mässens bibliotek

Kunskap om den romerska legionen är att likna vid en grundkurs för den militärt intresserade. Detta är helt i linje med att Romarrikets landvinningar i smått och stort generellt ligger till grund för i stort sett allt som förknippas med Västerlandets visdom. För den som ännu inte klivit ner i den romerska krigskonstens närmast ouslagna kunskapskälla rekommenderas detta varmt. Internet, och inte minst YouTube, är en bra början. Härutöver hänvisas till Älvsborgsmässens bibliotek.

I den mån detta inte uppmärksammas är alla som har tillträde till Garnisonen i samband med öppna mässkvällar möjliggjort att låna böcker från mässbiblioteket om så önskas. Kravet är att lånesticka med ifyllt lånekort sätts på den plats varifrån boken lånas. Lånestickor och lånekort finns på mässens övervåning.

I tidningen Älvsborgarna har Älvsborgs regemente och dess snart 400-åriga historia uppmärksammas vid flera tillfällen. Detta lockar till en jämförelse med de romerska legionerna. De som gått till historien är de som sattes upp under republikens slutskede, dvs årtiondena före Kristi födelse och som försvann från den historiska scenen på 400-talet när det kvarvarande Östrom efterhand

släppte sitt latinska arv. Utifrån vad som finns skrivet i ämnet förde och vårdade ett tiotal av de klassiska legionerna sina traditioner i drygt 400 år. En av dessa bar numret 15 och lystande till namnet Apollinaris.

Legionen Apollinaris XV sattes upp 41 f Kr av Julius Cesar och var från 117 e Kr förlagd i östra delen av dagens Turkiet, där den utgjorde gränsvörband mot det Parthiska imperiet, vars kärnområde motsvaras av dagens Iran. Apollinaris åsyftar guden Apollon och förbandets symboldjur var en heraldisk grip. I dagsläget är det i en militärhistorisk förening i Ungern som levandegör legionen. Intill 2005 fanns det en likande förening i Oslo-området. Den senare verkar nu ha lagt ner sin verksamhet. Orsaken till den ungerska föreningen torde vara att Legio XV Apollinaris från sin tillblivelse och fram 115 e.kr vanligtvis var förlagd till imperiets nordgräns med huvudförläggning i Carnuntum som återfinns cirka 40 km från dagens Wien och nära den ungerska gränsen. Delar av Carnuntum är numera återskapat och torde vara det mest ambitiösa försöket att berätta om en livet i en stor romersk garnisonsort. Ett besök till Wien torde med fördel kunna kombineras med ett besök till Carnuntum.

ERIK POUSAR

100 år av Försvar i Väst

I november utkom boken **100 år av Försvar i Väst**. Författaren heter Leif Högberg som för många är känd som utgivare av tidningen Fort & Bunker. Boken omfattar 415 sidor och är rikt illustrerad med fantastiska bilder. Periodmässigt omspannar boken det invasionsförsvar som börjar byggas utifrån 1885 års försvarsbeslut till dess totala avveckling som en följd av Försvarsbesluten 2000 och 2004. Eftersom Norden under Första världskriget hamnade vid sidan av krigshändelserna är det naturligt att bokens tyngdpunkt är 2.a världskriget och det därefter följande Kalla kriget. Såvitt jag vet är kapitlet om det civila försvaret och skyddet av befolkningen helt unikt.

Garnisonssällskapet har påbörjat ett projekt syftande till att digitalisera äldre böcker som berättar om försvaret av Väst. Den första av dessa återfinns på Garnisonssällskapets hemsida www.gsgbg.se under fliken Traditioner och under namnet Göteborgs befästningar och garnison. Detta är en helt fantastisk bok som nu fått en värdig efterföljare som tar vid där den nämnda slutar.

Boken **100 år av Försvar i Väst** beställs via internet genom att uppsöka hemsidan för Fort & bunker. Priset är 435 kronor. Den som önskar bekanta sig med boken före ett eventuellt köp kan göra detta på Älvsborgsmässen t.ex. i samband med de öppna mässkvällarna.

EP

Traditionssoldater uppvisande XV legionen. Främst bärs den romerska örnen, Aquilifer och legionens Signum –fälttecknet.

Försvarsmedicinska enheten

Vid FömedC finns Försvarsmedicinska enheten som är Försvarsmaktens funktionscentrum inom Försvarsmedicin. Verksamheten bedrivs på två platser i landet, Göteborg och Linköping

Övning i omhändertagande vid trafikolycka

I Linköping finns sektionen för medicinsk undersökning samt utbildningssektionen. Medicinska undersökningar av blivande piloter, särskilda undersökningar av piloter samt utbildningar inom överlevnad för flygande personal genomförs här. Även finns här den dynamiska flygsimulatorn, där piloter genomför träning och utbildning där de utsätts för samma G-krafter som vid flygning. Simulatorn är en av världens främsta.

I Göteborg är verksamheten indelad i sju avdelningar, där varje avdelning har utbildning och utveckling som naturliga delar av verksamheten. En stor del av vår tid går åt till just utbildningar och försvarsmedicinskt stöd vid övningar. Vi har ett stort antal utbildningar i katalogen, allt från soldatutbildningar till avancerade utbildningar i kirurgi. Ett flertal av våra utbildningar är öppna för internationella elever och genomförs därför på engelska.

De större årligen återkommande utbildningarna är insatsutbildning inför Mali där sjukvårdsbidraget i missionen samtränas under tre veckor, två gånger per år. Vi har också Funktionsövning Försvarsmedicin, där anmälda förband får en koncentrerad utbildning i omhändertagande av skadade och transporter.

Ett av många övningsmoment i Funktionsövningen är omhändertagande vid trafikolycka. Det är viktigt att, om det inte är ett akut läge som t.ex. vid brand, informerar sig om skadan innan man påbörjar lyft ur fordon. Momen-

tet innehåller att varna övrig trafik, undersökning av skadade, urlyft ur fordon, behandling, vård i avvaktan på avtransport, samt att den skadades tillstånd rapporteras över till ambulanspersonalen.

Preventiv medicin, d.v.s. förebyggande åtgärder, är lika viktiga som att ha rätt behandlingsmetoder om vi får in skadade eller sjuka. Därför finns vid enheten en avdelning som riktas mot förebyggande åtgärder. Vi tar fram och uppdaterar underlag för pågående och planerade insatser som sedan används av förbanden avseende vaccinationer, vatten- och livsmedelshygien, skadedjur mm

Vid enheten finns också en avdelning som stödjer förbanden med bemanning av medicinsk personal. Rätt kravställd, rekryterad, utbildad och tränad medicinsk personal är en förutsättning för förbanden att lösa sina uppgifter. Då vår uppgift gäller hela FM har kontaktnäten ut mot förbanden, men även landstingen, med tiden blivit mycket stora. Vi behöver ytterligare öka samarbetet med civila sjukhus, eftersom de kompetenser FM behöver är en bristvara även civilt.

Eftersom enheten ska spegla det försvarsmedicinska innehållet i FM är arbetsområdet mycket omfattande och ett flertal singelkompetenser finns vid enheten, t ex psykiater, infektionsläkare, apotekare, medicinskteknisk ingenjör mm. Vi tar höjd för att kunna leverera underlag inom hela ämnesområdet och att försvarsmedicinska aspekter på verksamheten, nationellt och internationellt, får en naturlig plats i planeringen.

Vi verkar efter devisen "Vita praepunitur" som betyder "Livet främst". Allt liv är oersättligt och om något händer ska vi ha den organisation, materiel och arbetssätt som har bäst förutsättningar att rädda liv och så långt som möjligt minska behovet av rehabilitering. Vi följer därför kontinuerligt nationell och internationell utveckling inom det militärmedicinska området.

TIMO STRÖMWALL
CHEF FÖRSVARSMEDICINSKA ENHETEN

Den dynamiska flygsimulatorn, "humancentrifugen"

Gör det ändå!

Några tankar i adventstid om fred och hopp

Vi vet att världen inte är en rättvis plats. Men den Jesus som rider in som en fridsfurste i Jerusalem vill berätta för oss att det är möjligt. Advents- och jultiden bär på en längtan efter en inre frid och en yttre fred. Vi anförtros var och en att medverka i denna uppgift men också att ta emot den största gåvan av dem alla, Kärleken som kommer till oss i ett litet barn.

2012 tjänstgjorde jag som fältpastor i Afghanistan för de svenska trupperna. Militärsjälavård innebär omsorg om den enskilde soldatens andliga välbefinnande. När vi befinner oss långt hemifrån, borta från nära och kära, behöver vi på ett särskilt sätt stötta och hjälpa varandra. Det bästa stödet hittar vi hos kamraterna i vår omgivning, men ibland kan det också behövas en extra resurs. Där kommer fältpastorn in som ett samtalsstöd men också som ett andligt stöd för de som vill kunna utöva sin religion.

Insatsområdet med en ibland utmanande miljö och svåra uppgifter väcker i sig självt också de allra djupaste och allvarligaste frågorna hos oss kring liv och död, ont och gott. Frågor som vi inte kan "smita undan". När jag ibland var med soldaterna ute och besökte olika byar i vårt område i norra Afghanistan lärde jag mig snabbt att se på barnen om vi var välkomna eller inte.

I de byar vi välkomnades skrattade barnen, vinkade och ville prata med oss. I andra områden stirrade de argt på oss, vände ryggen, räckte ett finger och ropade något. Det var smärtsamt att uppleva detta. Misstron och fientlig-

heten är så stor att man kan ta på den. Det är lätt att inför sådant känna sig uppgiven.

Krigets färor är tycks inte upphöra på vår jord, konflikterna är så djupa. Samtidigt finns det även här hemma ibland en stor misstänksamhet mot varandra, även i vårt samhälle har vissa barn slutat att vinka och le. Den vinkande andan har blivit en knytnäve.

En text som jag ofta återkom till i Afghanistan var en bön av Moder Teresa av Calcutta. Det är en bön att bottna i då vi inte alltid ser meningen eller förstår saker. Den bär på ett hopp som sträcker sig bortom oss själva och bjuder in till en gemenskap. Den utmanar oss alla denna adventstid att en annan värld faktiskt är möjlig, en rättvis värld!

Jerker under en paus vid tjänstgöring i svensk terräng

Moder Teresa, 1910-1997, kristen nunna som var verksam i Indien. Nobels fredspris 1979.

Bön av Moder Teresa – Gör det ändå!

- Människor är ofta oersonliga illojala och egoistiska – förlåt dem ändå.
- Om du är generös kommer du kanske att anklagas för själviska motiv – var generös ändå.
- Om du är framgångsrik kommer du att vinna falska vänner och sanna fiender – var framgångsrik ändå.
- Det du tillbringar år med att bygga upp kan

någon rasera över en natt
– bygg ändå.

- Om du finner frid och lycka kommer kanske någon att bli avundsjuk – var lycklig ändå.
- Det goda du gör idag kommer kanske att vara glömt imorgon – gör gott ändå.
- Ge världen det bästa du har och det kanske inte räcker – ge det bästa du har ändå.
- För i slutändan är det här en sak mellan dig och Gud – det är trots allt aldrig en sak mellan dig och dem

JERKER SCHMIDT
GARNISONSPASTOR

Göteborgs andra ryttarstaty

Ryttarstatyn utanför Mässen

Utanför mässen i Göteborg står en ryttarstaty. Man kan undra varför en ryttare fått plats här där omgivningen mest präglats av grova kanoner och amfibiesoldater. Saken är den att statyn kommer från Kviberg, där vårt stora artilleriregemente huserade under 1900-talet. Det finns alltså en historia före 1962 då Lv6 flyttade dit och Erik Pousar, som själv tjänstgjort där, berättar här ryttarstatyns historia som har en konstnärlig knorr.

Kvibergs kaserner byggdes ursprungligen för Göta artilleriregemente, A2, som 1895 flyttade dit från sin numerarivna kasern vid Kaserntorget i centrala Göteborg. Artilleriregementet på Kviberg lades ner 1962 och kasernerna togs då över av Göta luftvärnsregemente, Lv6. Detta förband var ursprungligen en avknoppning från A2 och tog vid moderförbandets nedläggning inte bara över kasernerna utan även dess traditioner.

Vid mitten av 1980-talet beslutades att ett nytt logistikcenter skulle byggas för Lv6. En mindre del av den beräknade byggkostnaden skulle som vanligt avdelas för konstnärlig utsmyckning. Den nya byggnaden skulle byggas på ett område där regementets sommarstallar en gång funnits. Ett hästanspant artilleriförband är svårt att föreställa sig i en tid då hästar mest förknippas med fritid. Sommarstallarna användes ursprungligen för att härbärga alla de ackordshästar som merparten av året var utlånade till bönder runt om i bygderna. När dessa var inkallade hade regementet nästan tusen hästar inne på området. Vid en skarp mobilisering tillkom utskrivna hästar.

Vid första världskrigets utbrott omfattade Göta artilleriregemente tre divisioner (bataljoner) vardera med tre batterier (kompanier) med fältkanoner och en haubitsdivision med två

batterier. Samtliga batterier hade fyra pjäser och sex ammunitionsvagnar, alla sexspann, Sammantaget krävdes därmed 660 hästar bara för att dra batteriernas pjäser och ammunitionsvagnar. Härutöver tillkom otaliga stabs-, tross-, smedje-, verkstads-, furage-, sjukvårds- och kokvagnar – alla dragna av hästar i massor. Till detta skall läggas alla ridhästar, t.ex. ordonnans- och befäls-

hästar.

Hästarna satte helt prägel på förbandet och dess rutiner. Generellt gällde "hästarna först". Det innebar stalltjänst före frukost och att middag serverades efter det att hästarna var uppstallade och omskötta. Detta gällde såväl på kasern som i fält. Hästar kan vara allt annat än snälla och historierna är många om den skräck som många mindre hästkunnig beväring kände när han skulle in i en "elak" hästs spilta. En återkommande höjdpunkt var marscherna till Tänga hed med Remmene artilleriskjutfält. Uppmarschen genomfördes normalt med övernattnings i trakten av Nääs slott vid

Floda.. Längs hela marschvägen mötte byggdens folk upp och hälsade förbandet välkommet. I Vårgårda blev det extra festligt eftersom musiklivet under regementets närvaro berikades av dess musikkår. Hemmarschen till Kviberg skedde normalt som snabbmarsch, syftande till att pröva såväl personal som hästar och ansågs vara en mycket påfrestande upplevelse.

A2 avhästades som ett av landets sista förband så sent som på 1950-talet, varför det i mitten av 80-talet fortfarande fanns gott om äldre befäl som kunde berätta om livet vid ett hästanspant förband. Den som vill se lite rörliga bilder från en svunnen och hästanspand tid rekommenderas att via internet söka på "Bohusmanövern 1907".

Sammantaget fanns det mycket

Två soldater. En i brons och en av kött. Men båda har samma pappa

som gjorde att den konstkommitté som skulle besluta om logistikbyggandens konstnärliga utsmyckning fann det lämpligt att detta skulle ske i form av en rytтарstaty utvisande en Götaartillerist till häst. Statyn blev den andra rytтарstatyn i Göteborg. Den första statyn är den kända Kopparmärra som avtäcktes 1904.

Skulptören heter Svenrobert Lundquist och han har gjort flera andra berömda skulpturer, t ex den med Sten A Olsson som ung vilken finns utanför Feskekörka med kopia på Donsö – Stens födelseö. Av extra intresse är att konstnären har en son i Gullbergs Insatskompani – Adam Lundquist som bevisligen ärvt konstnärligheten, nu i form av foto och film. Adam var den som fångade de flesta bilderna i förra numret av Älvsborgarna, där Emerentia -15 skildrades. Liksom dessa bilder förstås!

I samband med det förändrade världsläget efter Sovjetunionens kollaps flyttades Lv 6 1994 till Halmstad. Kviberg med häststatyn övertogs då av HIGAB, Göteborgs stads fastighetsbolag för offentliga byggnader. Kasernområdet öppnades upp och rytтарstatyn flyttades till det kvarvarande Förbandsmuseet. När detta slutligt avvecklades 2013 hemställdes dåvarande chefen för garnisonsenheten på Kåringberget att HIGAB skulle låta deponera statyn till Göteborgs garnison för uppställning utanför Älvsborgsmässen. Detta bifölls och statyn kommer förhoppningsvis att bidra till att vårda minnet av Götaartilleristerna.

Julen 2014 pryddes några av garnisonens yngre den stolte rytteren med tomteluva. Sommaren 2015 var det hans häst som smyckades med en blomsterkrans och senast var det en staffanstrut som höjde stämningen. Något bra namn har inte statyn, men det finns goda skäl att tro att ett sådant dyker upp vad det lider.

ERIK POUSAR

1. Sjukhuskompaniet på plats i Mali

Nina Wallentin omgiven av uppskattande lokalbefolkning

Sedan den svenska Mali-insatsen inleddes i december 2014 har 1. Sjukhuskompaniet varit med och bemannat dess sjukvårdsorganisation. Soldater, officerare och den medicinska personalen som är på plats är både kontinuerligt- och visstidstjänstgörande vid kompaniet.

Sverige har till uppgift att stödja FN för att skapa säkerhet och skydd åt de civila inom ramen för MINUSMA (FN-missionen i Mali). Vi bidrar med underättelseförband och ungefär 250 personer ingår i styrkan. Förbandet är till största del förlagt på camp Nobel utanför Timbuktu.

Nina Wallentin som till vardags är chefssjuköterska på 1. Sjukhuskompaniet har just kommit hem efter två månader på plats. Hon har tidigare också tjänstgjort i omgångar i Afghanistan.

Hej Nina! välkommen hem.

Hur har du haft det?

– Tack, det har varit väldigt bra, utmanande på många sätt, men bra. Framförallt värmen gör att man måste dra ner på tempot, dricka mycket och ta pauser ofta. Det var ofta att temperaturen låg på runt 45 C. Det finns ju ingen skugga i öknen...

Vad gjorde du där?

– Jag var där som sjuksköterska på den grupp som ska kunna utgöra en rörlig kirurgisk förmåga och ge ett kvalificerat omhändertagande i fält.

Hur såg vardagen ut för dig?

– Mycket av tiden gick åt till att förbereda för att kunna följa med ut i

fält på olika uppdrag. Utrustningen, både den egna och sjukvårdsmaterielen skulle förberedas, ses över och även skall vi öva en del själva. När man sedan kom tillbaka till Camp Nobel från ett uppdrag var det vila och återhämtning, för att sedan förbereda nya uppgifter. Det finns ett väldigt bra gym på Campen.

Kvalificerad grupp ur 1. Sjukhuskompaniet på mission i Mali

Vilka erfarenheter tar du med dig hem?

– Det som jag upplevde positivt var att vi var väldigt samövade som grupp, eftersom kompaniet stått i beredskap för Nordic Battlegroup (NBG) i år. Detta gjorde att alla kände varandra liksom cheferna kapten Karlsson och löjtnant Ljunggren. Men också att vi hade övat med den medicinska utrustningen här hemma och kunde den. Det är en stor fördel som gör att startsträckan blir kort. Det var också väldigt roligt att samarbeta med andra nationer inom ramen för FN, det kändes som om vi gör ett bra jobb på plats.

Tack för din insats!

JERKER SCHMIDT
FOTO NINA WALLENTIN

KBV447 når fram till nödställda vid Lesbos

Kustbevakningens verksamhet vid Göteborgs Garnison och i Medelhavet

Kustbevakningen är en civil myndighet som sorterar under Justitiedepartementet. Huvudkontoret är placerat i Karlskrona och operativ verksamhet leds från två regionledningar.

I Göteborg ligger Regionledning Syd-väst, där regionchef med stab finns samlad tillsammans med ledningscentralen. Regionledningen består av ca 35 anställda varav tolv tillhör ledningscentralen. I regionen finns det nio stationer (Strömstad, Lysekil, Göteborg, Vänersborg, Falkenberg, Helsingborg, Höllviken, Karlskrona samt Oskarshamn) och linjeorganisationen har en bemanningsplan på 266 anställda. På grund av många vakanser är det idag 235 linjetjänstemän.

Under sommaren och hösten har Kustbevakningen synts flitigt i media. Under 1 juni-30/8 var fartyget KBV 001 i Medelhavet och deltog i Frontex (EU:s gränskontrollbyrå) gränskontrolloperation Triton. Under operationen där Kustbevakningen samt Polisen bemannade KBV 001, räddades totalt 5295 personer vid 22 räddningsinsatser. Som mest befann sig 669 räddade ombord vid samma tillfälle.

Sedan den 1 oktober deltar KBV 477 i Frontex operation Poseidon och då stationerad vid ön Lesbos. KBV 477 bemannas av tre kustbevakare och en sambandsman från grekiska kustbevakningen och KBV har två besättningar på plats i Grekland. Utöver personalen på Lesbos har vi även en sambandsman i Pireus på ICC. Sedan

KBV001 räddar 353 personer 55 Nm nordväst om Tripoli

den 1 oktober har KBV 477 deltagit i 26 sjöräddningsfall och räddat 905 personer och gripit sju flyktingsmugglare (tom 6/11). Normalt rymmer de gummi-båtar med flyktingar som färdas mellan Turkiet och Grekland ca 60 personer och det är ungefär vad man kan få ombord på 12,5-metersbåten KBV 477. Uppdraget i operation Poseidon kommer pågå till sista mars 2016.

Deltagandet i Frontexoperationerna kommer fortgå även under 2016, eftersom Kustbevakningen fått ett nytt regeringsbeslut att delta fram till siste april 2017. Kustbevakningsflyget kommer att delta i april månad i Medelhavet och troligen blir det ytterligare en insats med KBV 001 till sommaren 2016 samt ytterligare en insats med flyget och en ribbåt.

ULF NILSSON

1. Sjukhuskompaniet vid AÖ-15. Foto F Arasimowicz.

Kvalificerad vård under Arméövning 2015

Under veckorna 35 och 36 genomförde stora delar av Sveriges arméförband en samlad övning i området runt Vättern. Övningens huvudsyfte var att öva det nationella försvaret och då främst förmågan för arméförbanden att agera och samverka som en brigad.

Övningen genomfördes samtidigt som Flygvapenövning 2015 och de

två övningarna samordnades till viss del. I övningen tränades förband från Andra brigaden och det var den största nationella övningen för Försvarsmaktens markförband på flera år. Drygt 4000 personer från 23 förband deltog i övningen.

Scenariot i övningen var att Sverige befinner sig i krig och fienden har land-

satt trupper i östra Sverige. Övningen är kulmen på en tvåårig övningsserie där ingående förband har tränats för att agera i brigad.

1. Sjukhuskompaniet grupperade på F7 i Sätanäs och fick möjlighet att ytterligare öva och bygga upp sina olika förmågor.

Fältsjukhuset är i klass med ett vanligt sjukhus och genomför den första avancerade vården på patienter med krigsskador. Men vi tar också ta hand om patienter med mindre skador och sjukdomar som normalt skulle hamnat på vårdcentralen.

Sjukhuset har kapacitet att genomföra 12-15 operationer per dag med livs- och extremitetsräddande kirurgi. Det finns åtta intensivvårdsplatser och 48 vårdplatser.

Men det räcker inte med kirurger och distriktsläkare för att driva ett sjukhus. Personal för ledning, samband, logistik, VVS-tekniker, elektriker, och kockar. Vid full kapacitet lagar kockarna 250 portioner per måltid.

Sjukhuset är självförsörjande med vatten och el. Kapacitet finns att rena 24 m³ vatten per dygn, och förbrukningen ligger på ungefär 10-12 m³. Det är också modulärt, vilket betyder att hela sjukhuset inte alltid behöver att byggas upp, utan endast de delar som är intressanta vid en aktuell insats.

JERKER SCHMIDT

Stridssjukvårdaren – soldatens livlina

Under några intensiva sensommarveckor har Säkerhetskompani sjö bedrivit utbildning av soldater för att dessa skall kunna gå i befattning som Stridssjukvårdare. Eleverna tränades särskilt i att genomföra akuta omhändertaganden av de skador som är vanligast förekommande i strid.

Utbildningen är i huvudsak praktisk och har utvecklats på Försvarsmedicincentrum i Göteborg. En blivande stridssjukvårdare tränas i att genomföra livsuppehållande åtgärder anpassat efter de mest frekventa skadorna i strid enligt erfarenheter hämtade bland annat från konflikterna i Afghanistan och Irak.

Soldaterna som utbildats tillhör kompaniets verkansdelar och går utbildningen för att öka gruppens och sina kamraters chans att överleva en stridskontakt. Det är nämligen under det första och mest avgörande tidsspännet från skadetillfället som stridssjukvårdaren agerar för att rädda

liv. Sedan konceptets införande har ett flertal omhändertaganden på skadade svenska soldater genomförts i skarpa stridssituationer, där det också har visat sig vara ett fungerande koncept.

För kompaniets räkning får stridssjukvårdaren särskilt stor betydelse eftersom plutonerna ska kunna lösa uppgifter långt ifrån stödjande underhållsenheter och kvalificerade sjukvårdsresurser. Därmed ökar vikten av att det finns personal som snabbt kan genomföra ett första omhändertagande på plats. I händelse av större skadeutfall tränades eleverna också i att fastställa prioritet för vidare transport av skadade genom att lära sig skilja på olika behov av kvalificerad vård. Evakuering av skadad övades också i skärgården, där eleverna bland annat tränades i att genomföra akuta omhändertaganden av skadad under transport.

Sammanlagt ett tjugotal elever genomförde kursen med godkänt

Omhändertagande måste ske omgående även under svåra förhållanden

resultat och har därmed visat prov på färdigheter som kan komma att spela en avgörande roll för förutsättningen att rädda liv vid framtida skadeutfall. Kursen avslutades med en prestationsövning där elevernas kunskaper testades under påfrestande förhållanden.

DANIEL SVENSSON

Prickskyttens kompetens beror inte bara på skyttet utan även att kunna dölja sig

Specialistutbildning: Prickskytt

Under hösten har kompaniet genomfört den första delen i prickskytteutbildningen, Prickskytt Barmark. Utbildningen har pågått under tio veckor och har genomförts tillsammans med 17. Flygbasjägarkompaniet från F17, Ronneby.

Skede 1: Vapenutbildning

Utbildningen inleddes med en formell vapenutbildning på det primära prickskyttevapnet PSG90B, där teori växades med praktik, och mycket skytte. Allt från teknisk data på vapen och ammunition till inskjutning och ordinarie skjutningar på bana genomfördes. Ett stort fokus låg på SARA REKYL *) och en bra inskjutning på vapnet, en så kallad ZERO. Vapenutbildningen pågick i två veckor.

Skede 2: Skarpskytt

Efter den inledande vapenutbildningen fortsatte utbildningen i steget mot Prickskyttebågen, som är ett eftertraktat utbildningsmärke. Under skede 2 låg fokus på fältskjutningar, där avståndsbedömning, vindbedömning och skjutning på okända avstånd tränades flitigt. Även stridsutbildning genomfördes, där aspiranterna övades i att strida i par och under stressade situationer. Detta genomförs för att kunna fungera som skarpskyttar i en ordinarie patrull och erövra det första utbildningstecknet på vägen emot slutmålet, Prickskyttebågen.

Skede 3: Prickskytt Barmark

Efter de första fyra veckorna på kursen, där formella teori- och skjutpass har

varit den största delen av utbildningen, startade delen som både aspiranterna och instruktörerna hade väntat på, Prickskytteskedet. Även om utbildningen redan från start hade gått mot målet, så började nu utbildningen "på riktigt". Utbildning i maskering, stalk (*), observationsteknik och skjutningar på upp till ca 1200 meter växades flitigt med insatsplanering och genomförande av olika prickskytteföretag. Även tvärsidiga övningar har genomförts i olika delar av landet, där motståndaren har bestått av soldater både från P7 och från F17.

Under den första delen av prickskytteutbildningen har samtliga soldater ifrån kompaniet levererat ett mycket gott resultat och de har under hela kursen levt upp till kompaniets devis: "Ödmjukhet inför uppgiften – Oeftergivlighet i dess lösande".

Nu väntar en välförtjänt ledighet, för att efter jul gå in i nästa skede i utbildningen; Prickskytt Vinter och Prickskytt Urban miljö. Senare i vår genomförs en examination där vi förhoppningsvis förtjänar den eftertraktade Prickskyttebågen.

SERG. LINUS ASSARSSON,
SÄKERHETSKOMPANI SJÖ

FAKTA

*) SARA Rekyl, ett militärt begrepp (eller minnesregel) inom svenska Försvarsmakten. Används vid skytte för att få en samlad träffbild:

- Ställning - Kontrollera att skjutställningen (liggande, knästående, stående) är lämplig
- Andning - Kontrollera andningen så att man inte andas under tiden man kramar avtryckaren
- Riktning - Rikta in och sikta på målet
- Avfyrning - Krama avtryckaren

*) Stalk är ett begrepp inom prickskytteskrået som syftar på att dolda sig in till en eldställning och avge verkanseld mot ett mål, samtidigt som skytten är under observation ifrån instruktörer.

FYLLER JÄMNA 2016

JANUARI	DATUM	ÅR
Kristiansson		
Bengt	02	80
Johannesson		
Peter	13	50
Dagh Douglas	14	70
Allström Rolf	17	85
Nordenberg Lars	17	70
FEBRUARI		
Järnebrant		
Lennart	05	80
Montell Leon	07	65
Hansson Karin	23	85
Henell Lennart	28	80
MARS		
Hammarstrand		
Lennart	04	60
Mattiasson		
Jan-Olof	04	70
Fernfeldt Leif	07	85
Gustavsson		
Lars-Olof	11	70
Höög Magnus	21	70
Dempe Steve	23	80
APRIL		
Bjuman Stefan	17	75
Gårdfeldt Göran	26	60
MAJ		
Dellbing Ragnvi	03	80
Ristolainen Leif	03	65
Johnelius Gunnel	09	80
Norlander		
Christer	10	75
Christiansson		
Ingmar	24	70
JUNI		
Wikander Nilsn	18	60
Stenberg Johnny	26	80
JULI		
Sörquist Kjell	01	80
Dellheden Jan	11	70
Beskow Håkan	19	70
AUGUSTI		
Frid Lennart	23	75
Fuxén Lars	29	70
Jonshede Mats	31	60
SEPTEMBER		
Andersson Siv M	01	85
Kärnefelt Bertil	06	60
Henriksson Robert	10	85
Nordström Tor	11	85
Lidbark Peder	16	75
Swala Inger	30	80
OKTOBER		
Högberg Leif	04	70
Petersson Tore	04	75
Åhs Göran	09	75
Modig Kaj	18	75
NOVEMBER		
Green Kent	09	65
Jonsson Roy	13	70
Thorsell Rolf	16	80
Jansson Ragnar	26	85
DECEMBER		
Strandberg		
Gunnar	06	70
Nilsson Lars	22	50
Lungberg Willy	31	60

VETERAN 2016 20 ÅR

Henell Lennart
Andersson Bo
Lindgren Bengt
Carlsund Bo

Till almanackan

– Öppen mäss 10 februari

Ракетно-ядерное нападение. Skrivet med latinska bokstäver blir denna ryska ordkombination: Raketno-Yadernoe Napadenie, vilket ger förkortningen RYaN, ibland skriven som RJaN. Oaktat skrivning så avser begreppet ett västligt överraskande förstaslag med kärnvapen syftande till att utplåna dåvarande Sovjetunionens förmåga att slå tillbaka. Den åldrande sovjetledningens rädsla för ett förödande överraskningsangrepp står bland annat att finna i att den till stor del bestod av just åldrande män, vilka alla hade hemska minnesbilder från Nazitysklands överraskningsanfall den 22 juni 1941.

Som en konsekvens av dessa farhågor prioriterades under perioden 1981-1984 en omfattande underrättelseoperation, syftande till att ge den sovjetiska ledningen beslutsunderlag som eventuellt skulle initiera ett eget förstaslagsanfall.

I sin bok Omöjlig ubåt var Nils-Ove Jansson den första att påvisa kopplingen mellan RYaN och de omfattande undervattensoperationerna mot Sverige under den aktuella perioden. Nu har

Notera i almanackan

Tider för Öppen mäss våren 2016

Onsdag	10-feb
Onsdag	16-mars
Onsdag	06-apr
Onsdag	13-apr
Onsdag	20-apr
Onsdag	11-maj
Torsdag	25-maj
Söndag	29-maj

nya dokument släppts i USA som gjort det möjligt för honom att forska vidare i frågan.

Om detta kommer Nils-Ove att berätta för den intresserade vid 2016 års första öppna mässkväll som är inplanerad till den 10 februari.

PETER JACOBSSON

Öppen mäss på Facebook

Grunden för besök på vår Mäss är att alla som tillhör Hemvärnet, andra föreningar, sällskap

och likande, vilka ingått avtal med Göteborgs garnison har tillträde till garnisonsområdet och mässen mot uppvisande av giltig legitimation. Denna kontrolleras av vakten gentemot de personuppgifter som respektive förening anmält till garnisonens

säkerhetsavdelning. Är du med på lista är du välkommen in. Mässen är aktuella kvällar öppen från 16.00 till 20.00. För att du lätt skall kunna inhämta mer detaljerad information, t ex föredrag och annat, läggs numera information om de öppna mässkvällarna ut även på Facebook.

Sök upp

GSGBG MÄSSEN

på Facebook och anmäl intresse att gå med i gruppen!

2015 ett riktigt bra år för våra förband!

Jag kan med stor glädje konstatera att 2015 kommer att bli ett mycket bra år för våra hemvärnsförband. Närmare 400 nya avtal i "nettorekrytering". De flesta nya soldater har även hunnit med minst en övning med sitt förband. Det betyder att vi med stolthet kan se hur uppfyllnaden har ökat, vilken 2010 var 64% och nu 2015 är uppe i 84% med nästan 2100 avtal. Bra jobbat!

Ett viktigt bidrag till att förbanden ökar i volym är den direktutbildning kallad GMU (Grundläggande Militär Utbildning) som vi nu genomfört under ett antal år. Nu införs det som kallas GU-NY (Grundutbildning Ny), utbildningen är en fyra månaders grundutbildning för alla som grundrekryteras och därefter ett varierat antal dagar för olika befattningar. Om vi lyckas, kommer utbildningen bidra positivt till att bemanna de utbildningar som idag varit svårt att utbilda till i ett frivilligt system, några exempel är förare och stridssjukvårdare.

I förra numret skrev jag att Försvarsbeslutet innebär att försöken med granatkastare i Hemvärnet permanentas genom att fyra granatkastarplutoner organiseras. Idag vet vi att för en av plutonerna har man beslutat ge förtroendet till EBG att utbilda. Det tycker jag är ett mycket bra beslut, främst när jag tittar på var man taktiskt kan utnyttja denna resurs bäst. Vi är stolta och ser en stor utmaning att få återuppta utbildningen i Indirekt eld. Vår analys är inte klar, men grunden är att försöka rekrytera soldater som gjort värnplikten i ett granatkastar- eller artilleriförband och bor i vårt område.

Om detta blir ett lyckat tillskott och omvärldsläget förblir osäkert eller försämras tror jag att detta är första ste-

get i en process som innebär att insatskompaniernas förmåga att försvara terräng mot "vassa" förband ökar. Jag tror även att man här ser att tillskott av utgående luftvärnsrobotar och kanske även pansarvärnsrobotar till hemvärnsförbanden skulle bidra till en klar förmågehöjning. De som säger att detta inte går att utbilda och hantera i våra förband tror jag har fel. Jag hävdar att det kommer att fungera både på kort och lång sikt.

Jag tänker inte ta upp så mycket när det gäller omvärldsläget och hotbildnen, utan där vet jag att ni alla är väl insatta. Det jag kan konstatera är att huvuduppgiften BEVAKA, SKYDDA och YTÖVERVAKA är än mer uttalad. För att kunna lösa detta kommer vi under 2016 fokusera på att alla stridande soldater är utbildade skyddsvakter.

Under 2015 har hemvärnets 75-åriga tillvaro högtidlighållits på många platser. I Göteborg genomförde vi detta i juni med som jag tycker ett riktigt värdigt och trevligt firande. Många av er var där, men skall jag vara ärlig skulle jag önskat att vi alla firat ihop. Att genomföra bra övningar i förbanden är avgörande för att skapa rätt förmågor, men jag tror även att förbandsanda skapas genom att träffas socialt. Ställ upp och var med när det finns möjlighet! Både i Göteborg och

Borås har vi lokaler och två fantastiska mässar som ni alla kan utnyttja för att stärka förbanden och relationen till Försvarsmakten.

Som vanligt kan jag konstatera att våra musikkårer håller världsklass. Båda spelade vid högvaktsavlösningarna på Slottet under hösten. Göteborgskåren spelade under det officiella 75-års firandet som Rikshemvärnschefen genomförde vid Stockholms slott. Alla vi som hör er kan bara säga att vi blir stolta av att ni är en del av våra förband.

Jag vill avsluta med att lyfta fram det möte som vår nya överbefälhavare Micael Bydén kallade sina chefer till under två dagar i november. Till detta möte kallades även våra hemvärnsbataljonschefer. För mig är det en tydlig signal att ni är grunden i det Nationella försvaret och uppskattas på det sätt ni är värda. Det känns bra och är en tydlig signal hur vår nya ÖB ser på er alla.

Till sist vill jag önska er alla en riktigt

GOD JUL OCH ETT RIKTIGT GOTT NYTT HEMVÄRNSÅR!

LARS-GUNNAR OLSSON
CHEF ELFSBORGSGRUPPEN

GMU på Elfsborgsgruppen

På Elfsborgsgruppen har man under ett antal år genomfört GMU (Grundläggande Militär Utbildning). Nu införs det som kallas GU-NY (Grundutbildning ny), som är en fyra månaders grundutbildning för alla som grundrekryteras och därefter ett varierat antal dagar för olika befattningar.

Om du eller någon du känner är intresserad av nästa kurs som börjar 2016-02-01 så kan man kontakta Elfsborgsgruppen via mail till elfsborgsgruppen@mil.se

Kolla gärna den trevliga bloggen på:
blogg.forsvarsmakten.se/gmu89ebg

Den grundläggande utbildningen omfattar många kompetenser

Elfsborgsgruppens Hemvärnsungdomar vann

Hela truppen från Elfsborgsgruppen med lagledare Per Johansson

Elfsborgsgruppens ungdomar visade vilket som är bästa laget! Helgen 14 - 16 augusti avgjordes Rikstävlingen för Hemvärnsungdomar och Frivilligrörelsens ungdomar på HvSS i Vällinge. Det var "all time high" vad det gäller antal lag – 70 lag med fyra deltagare i varje medförde att 280 ungdomar från Sverige, Norge, Lettland, Litauen och Estland gjorde upp i Försvarsmaktens "största" tävling. Segrande ur denna tävling gick ett lag från ungdomsverksamheten under FömedC/Elfsborgsgruppens vingar. Det var team "Älvsborgs problemlösare". Efter sju grenar av tio var de på söndagen femma och fem minuter efter i jaktstarten. Norge brukar vara med i täten och har vunnit ett antal gånger. På deras Facebook-

grupp kunde man läsa följande skrivet av en entusiastisk sergeant:
"Vi er i skrivende stund nummer 2 sammenlagt i Sverige!!!! Nummer 2 av 70 lag! I morgen er det jaktstart og ungdommene fra HV-02 starter 1 minutt etter det ledende laget! Vi er akkurat der vi ønsker å være! Gullet er i sikte! Vi planlegger å la det andre laget trekke oss så langt som mulig og deretter brenne resterende krutt på det aller siste oppløpet".

Nu är ju inte livet så lätt när det är orientering inblandat... När patrullorientering, snabbskytte och snabbmarsch efter ca 90 minuter stod laget från Elfsborgsgruppen som segrare med nio minuters marginal. STARKT! Det som avgjorde var jämnheten över två dagar ihop med stabilt skytte och säkra orienterare sista dagen. Laget kommer från Ungdomsverksamheten i

Elfsborgsgruppens ungdomar på uppløpet

Borås och bestod av Joel Johansson, Amir Mohammadi, Joel Carlsson och William Törborn.

I början av augusti 2016 åker vi iväg igen. I skrivande stund har det kommit en inbjudan från Estland och delta i deras motsvarande tävling som heter "Mini Erna".

Tyvärr får inte Joel och Amir vara med pga av ålder men det finns andra som är sugna på att åka med.

MORGAN JOHANSSON,
ELFSBORGSGRUPPEN.

Hallå där...

Många har undrat vem den trevlige mannen på förra numrets omslagsbild är. Maggan Andersson har träffat honom.

Patrik Svantesson från förra numrets omslag.

Han heter Patrik Svantesson och tjänstgör i Skärgårdsbataljonen. Han är 42 år gammal, grundutbildad som pansarspaningsplutonchef och har varit aktiv i hemvärdet sedan drygt 20 år. Han har även gjort utlandstjänst, bland annat i Bosnien 1994. Patrik är ställ-

företrädande gruppchef och hör till 43. Marina Hemvärnsbataljonen.

I det civila arbetar han som affärsutvecklare, är gift och är mycket intresserad av fysisk aktivitet, bland annat klättring, löpning och mountainbike. Krighistoria, både i verklighet och i bokform, är också något han gärna biter i när han inte är aktiv i Hemvärdet. Som om detta inte räckte spelar han i ett rockband och – om tiden tillåter – springer han gärna runt i skog och mark med sin metalldetektor.

Vad tycker du är bra med hemvärdet?

– Det är ett fantastiskt kamratskap och förbandsanda som jag uppskattar och naturligtvis också ger Hemvärdet mig en egen personlig utveckling och gör att jag kan upprätthålla kunskapen. Patrik anser att för Sverige i stort så är Hemvärdet en av de största resurserna just nu, både vad gäller militärt försvar och som resurs till samhället vid olika former av katastrofer och olyckor.

– Det är heller aldrig fel att vara en del av Skärgårdsbataljonen, fortsätter Pat-

rik. Man får förmånen att några gånger per år öva i, enligt mig, en av Sveriges vackraste miljöer.

Ingen verksamhet är så bra att det inte kan göras bättre men Patrik tycker att de sista åren varit ett lyft, både vad gäller materiel och övningar: – Om utvecklingen fortsätter som den gjort hittills, säger Patrik, så kommer vi inom några år vara en riktigt vass komponent i Sveriges försvar.

Han menar också att en av Hemvärdets utmaningar är personalförsörjningen och även på sikt en kommande brist på kompetenta utbildare uppstå, eftersom det nu är många f d yrkes- och reservofficerare som är inne och utbildar och när de på sikt slutar finns det en risk för det som tidigare nämnts.

Han vill avslutningsvis göra lite slag i saken:

– Ni som sitter ute i stugorna och fundrar. Sluta med det! Ta kontakt med närmaste förband och ta reda på hur just DU kan göra en insats!

Stipendier från FFGF till Rikshemvärnstingsmotioner

För att stimulera medinflytandearbetet inom Hemvärnet delade Föreningen för Göteborgs Försvar (FFGF) på årets Rikshemvärnsting ut premier till särskilt väl utarbetade motioner. Sammanlagt fem premier delades ut och varje mottagare mottog 5 000 kronor av FFGF:s ordförande, Leif Flåtow. De motioner som fick premier hade plockats ut av Rikshemvärnsrådet och av dessa var det fyra av motionerna som bifölls av både rådet och tinget medan en avslogs. Det viktigaste var just kvaliteten.

De bataljoner som mottog premier var:

13 HvBat för sin motion gällande betalning av ersättning för medpassagerare (bifall)

19 och 20 HvBat för sin gemensamma motion gällande gemensamma bestämmelser för ledning av Hemvärnet vid stöd till samhället (bifall).

23 HvBat för sin motion gällande genomlysning av kravspecifikationen till HvSS kurser (bifall).

24 HvBat för sin motion gällande tillförsel av UAV/drönare till Hemvärnet för ytövervakning (bifall).

47 HvBat för sin motion gällande reglementering av ny uniform för Hemvärnet (avslag).

FFGF STÖDJER ÄLVSBOGARNAS

Sprängdeg är mycket säkert och lätt att applicera

Den grova stålbalken efter detonationen

Med rätt att spränga

”Tänt är det här” vrålas det på Falu skjutfält! 500 meter bort skjuter en stubbe som ett skott 100 meter upp i luften med en stor smäll och ett rökmoln. Samtidigt slås en stenbumling i bitar och en stålbalk klipps rakt av. Under en vecka har tre soldater ur Gullbergs insatskompani genomfört kursen Fältarbeten grunder i Falun.

Fältarbeten innebär att förändra terräng i syfte att försvåra motståndarens rörlighet eller öka vår egen rörlighet samt att öka eget skydd exempelvis genom värn. För att genomföra detta nyttjas såväl spräng- och tändmedel som minor och försvarspladdningar.

Under kursen har deltagarna övat på att räkna ut mängd och placering av sprängdeg för att spränga olika typer av objekt.

– Vem som helst kan pulverisera

en stubbe med 2 kg sprängdeg, säger instruktören Marc. För mig är tjuvingen att lyckas ladda med så lite som möjligt. Det blir lite av en tävling!

Förmågan att kunna hantera sprängämnen är något som upplevs viktigt för att lösa kompaniets uppgifter.

– På stab och tross-pluton är det avgörande att vi kan komma fram med våra lastbilar, förklarar Anders. Då är det bra att kunna spränga bort både stock och sten.

Efter intensiva dagar har soldaterna nu behörighet att utföra sprängtjänst samt förmågan att använda minor och bygga värn. Nya kunskaper som kommer att komma väl till användning på kompaniet.

CARL RALPH

Gullbergs krigsförbandsövning 2015

Under hösten genomförde Gullbergs hemvärnskompani 2015 års KFÖ. Övningen bestod av en mängd olika utbildningsmoment som skyddsvaktstjänst, orderträning för chefer, fordonsvårdutbildning och strids-skjutning.

Övningens övergripande fokus var inriktat på repetitions- och omförordnandebildning av befintliga skyddsvakter samt grundutbildning för nya. Just förmågan att tjänstgöra som skyddsvakt är ju en huvuduppgift för ett hemvärnsförband. Känslig militär- och samhällsberörande infrastruktur måste kunna bevakas utifrån hotbild och det möjliggörs genom att dessa klassificeras som skyddsobjekt, vilka i sin tur skall bevakas av skyddsvaktsutbildad personal i händelse av kris.

Även personal som i första hand utför andra uppgifter genomförde skyddsvaktsutbildning i syfte att kompaniet som enhet skall ha kunskap för vad en sådan uppgift kräver. När nu i princip hela förbandets personal uppfyller kravet för skyddsvakt är förbandets tillgänglighet för att lösa upp-

gifter avsevärt förstärkt och i linje med vad samhället förväntar sig av oss.

För att kunna ta oss till skyddsobjekten behövs emellertid fordon och här kommer fordonsvårdutbildning in i bilden. För att säkerställa att fordonen har en hög tillgänglighet och funktionsduglighet genomförs fordonsvårdspunkter enligt ett rullande schema. Även sådana kunskaper behöver repeteras i samma veva som vård utförs på allt ifrån bättringsmålning av kamuflage till kontroll av elektrolytnivån på batterivätskan.

Parallellt med det ovan nämnda så fräschades chefers orderträningkunskaper upp för att sedan omsättas i stridsutbildning med skarp ammunition tillsammans med skyttesoldaterna.

Samtidigt som grundutbildningen i skyddsvakt fortskred övergick omförordnande skyddsvakter till en annan kärnuppgift nämligen förmågan att lösa stridsuppgifter inom grupper och plutons ram.

RICHARD FÜRST

Kompletteringsutbildning i närkamp på Garnisonen

Varje söndag har det tränats närkamp i 4 timmar i gymnastiksalen Det är isande kallt i lokalen på förmiddagen när några soldater ur HVund, Hjuvik, Carlsten, Partille och Gullbergs kompanier samlas. Några har varit här de flesta söndagarna under hösten, medan andra är helt nya.

Anders instruerar teknik för två förska GMU- soldater som nu tillhör Gullberg Insats

Anders M, som tillsammans med Adam L är instruktör, hälsar alla välkomna och förklarar upplägget:

– Bakgrunden till att vi ska träna närkamp idag är för att nöta in tekniken. Om det ska sitta i ryggraden behöver man träna kontinuerligt. Ni har nytta av att oftare tänka närkamp – ni får en ökad förståelse för hur en motståndare kan agera, var riskerna finns och ni blir mer förberedda på vad som kan hända.

Träningspass i tre delar

Efter uppvärmningen börjar Repetition för de som tränat tidigare och grundträning för de som är nya. Momentträningen innebär fokus på ett specifikt träningsområde, idag är det angrepp och försvar med batong. Efter det är det dags för kampmomentet där syftet är att knyta ihop de tekniker som vi har lärt oss hittills, att öva uthållighet och kondition, vilja och att inte ge upp. Även situationer när du möter flera motståndare. Det här är den del där alla olika delar av träningen sys ihop. Det är väldigt viktigt att alla teknikomment som man lärt sig blir en helhet

och inte separata block. I samband med att pulsen höjs och stress kommer in i bilden får man prova på hur pass bra det som man lärt under momentträningen fungerar ihop.

– Under övningen används både ”avbryt” och ”stopp”, instruerar Anders. Stopp används om något gör ont, samtidigt går många övningar ut på att känna var gränsen går någonstans. I en närstrid är det centrala att kunna skydda dig och din stridsparskamrat, inte nödvändigtvis att göra allt rätt, men genom att hela tiden träna på olika situationer så övas muskelminnet upp och kroppen minns hur den brukar göra, även i en pressad situation. Anders fortsätter:

– Vi tål alla olika mycket och det är jag som din partner som måste anpassa mig till vad du förmår. Det är viktigt att stämna av det.

Trots att lokalen är kylig ser deltagarna snart varma ut. Det hörs argisinta tillrop, missnöjda klaganden mycket ajajaj och ojoj och däribland bestämda uppmaningar som Stanna! Backa! Ner! Ljudeffekter kan användas

för att påverka motståndaren. Adam kommenterar det hela med:

– Här har vi fantastiska aspiranter till en teaterklass!

– Anders och jag anser att skyddsvaktsdelen inom Hemvärnet är det absolut viktigaste, säger Adam. Det är vår paradgren, på det fältet måste vi vara kungar. Det innebär träning. Ofta. Det räcker inte med att göra skyddsvaktsprovet var fjärde eller femte år. Ingen av dem som kommer till oss är någon typisk ”fighter”. De är vanliga soldater som vill lära sig mer, bli mera trygga i sina roller och även privat. Jag menar att det självförsvar vi lär ut, funkar lika bra i ett civilt sammanhang som ett militärt. Det handlar mest om inställning, att inte ge upp.

– Vi ser ingen poäng med att trötta ut eleverna med armhävningar och burpees, fyller Anders i. Blir du attackerad har du troligen inte haft möjlighet att värma upp. Vi håller oss mer till yoga, primal moves och allmän uppvärmning av lederna. Att inte kunna fortsätta träna eller jobba för att man fått en massa ”macho-skador” under lektionen gör ingen tuff eller glad.

Magnus S som inte haft möjlighet att vara med tidigare tycker att den mentala förberedelsen som är viktig:

– Att stå och skjuta på en skjutbana i lugn och ro är en sak, säger Magnus, men att vara mentalt förberedd som skyddsvakt, när allt kan eskalera så snabbt, är en annan sak. Att kunna känna sig trygg i att växla från att vakta till att faktiskt hamna i närkamp – där måste du kunna göra en blyt-snabb mental omställning!

Anders berättar att mer regelbunden **närkampsträning är något han väntat på och efterfrågat i flera år:**

– Att träna närkamp en gång i veckan är relativt lite, men samtidigt får man inte glömma bort att alla som är med i Hemvärnet gör det på frivillig basis och har kanske inte möjlighet att prioritera mer än avtalsdagarna.

– Vi som är här ser det som ett sätt att hålla oss aktiva på och ett roligt sätt att träna, säger Anders avslutningsvis när eleverna pustar ut efter övningen.

KATARINA GREGNER

Följande artiklar kommer från Rikshemvärnstinget

Rapport från Rikshemvärnsting 2015 i Uddevalla

Den gångna helgen genomfördes 2015 års Rikshemvärnsting och i samband med denna högtidlighölls Hemvärnets 75-årsjubileum med dels extra många inbjudna gäster samt att varje bataljon kunde skicka en extra delegat. Här och på följande sidor skriver Margretha Andersson fylligt om evenemanget och bilderna har tagits av Mikael Bodell.

Sammanlagt tolv representanter från Elfsborgsgruppens fyra bataljoner medverkade, liksom chefen för Försvarsmedicincentrum (FömedC), Peter Adolfsson, samt utbildningsgruppchef L-G Olsson som var inbjudna gäster.

Redan på fredagen ”smygöppnade” tinget av Rikshemvärnschefen, som hade ett anförande om föregående års verksamhet och vilka utmaningar man ser i framtiden. Efter detta påbörjades utskottsarbetet.

Under årets ting behandlades sammanlagt 132 motioner samt en proposition, gällande reformering av Hemvärnets medinflytandesystem. Samtliga representanter från bataljonerna har suttit med i olika utskott och medverkat i processandet av dessa. En förteckning på resultatet kring omröstningarna kring motionerna finner man på tidningen Hemvärnets hemsida och en förteckning kommer även att arbetas fram för att bifoga kommande protokoll från FömedC hemvärnsråds möte i december.

Nytt för i år var att Leif Flatow,

Elfsborgare på årets Rikshemvärnsting, här med inbjudna gäster

från Föreningen För Göteborgs Försvär (FFGF) gästade tinget och FFGF har från i år instiftat ett stipendium på 25 000 kronor, där särskilt väl skrivna motioner premierades. Sammanlagt fem premier delades ut, dock ingen till någon av motionerna som inlämnats från Försvarsmedicinskt centrum's bataljoner.

Utöver tingsförhandlingarna talade Försvarsminister Peter Hultqvist för tingsdelegaterna och även vår nye överbefälhavare, general Micael Bydén. Sista tingsdagen talade även ordföran-

den i Försvarsutskottet, Allan Widman. Han beskrev vad Folkpartiet, som ställt sig utanför försvarsuppgörelsen, hade för synpunkter på denna och på framtiden.

FömedC:s representant under mandatperioden 2013-2015, Robert Kartler (43 Hvbat), avgick och Jan Andersson (44 Hvbat) invaldes som ny ordinarie ledamot. Mikael Bodell (43 Hvbat) valdes som personlig ersättare till Jan Andersson.

Fina utmärkelser till Älvsborgare på årets Rikshemvärnsting

På årets Rikshemvärnsting genomfördes ett ceremoniellt fönster där Rikshemvärnschefen delade ut medaljer och plaketter till de som gjort något extraordinärt för Hemvärnet.

Ordföranden i Frivilliga Radioorganisationen (FRO), Georg Guldstrand från Borås, den kungliga förtjänstmedaljen i guld för sitt mångåriga arbete med att utveckla hemvärnet genom bl.a. rekrytering.

Chefen för Elfsborgsgruppen, Övlt Lars-Gunnar Olsson, fick den kungliga

förtjänstmedaljen i silver för att under ett antal år uppfyllt mål vad gäller bl.a. förbandsuppfyllnad.

Ordföranden i Föreningen För Göteborgs Försvär, Leif Flatow, mottog Hemvärnets silverplakett liksom Ulla Reimertz från Källvikenstiftelsen som tack bl.a. för deras insatser i samband med årets Rikshemvärnsting.

GEORG MED KUNGLIGA
FÖRTJÄNSTMEDALJEN

Foto Lillemor B

Försvarsministern har ett gott öga till Hemvärnet!

Statsrådet Peter Hultqvist har talat på tidigare Rikshemvärnsting, men då i egenskap av ordförande i Försvarskommittén. På årets ting i Uddevalla kom han alltså i egenskap av Försvarsminister.

Peter Hultqvist kände sig hedrad över inbjudan och inledde sitt anförande med att Hemvärnet är en organisation som åtnjuter ett brett förtroende, framför allt för att Hemvärnet är den del av försvarsmakten som finns representerad i hela landet. Regeringen värderar Hemvärnets arbete högt!

Försvarsministern redogjorde sedan för det något skarpare säkerhetspolitiska läget som råder nu jämfört med för tio år sedan med anledning av den auktoritära regimen i Ryssland och man ser det som mycket viktigt att knyta samman Östersjöregionen. Regeringen genomför säkerhetsgenomgångar med de baltiska länderna och även fast risken för krig idag är liten så skönjer man ändå ett visst tryck att arbeta med frågorna. Den politiska inriktningen är att hantera dagsläget med öppna ögon och utan naivitet. Att skynda långsamt är viktigt eftersom det är essentiellt att fatta rätt beslut så att man inte ändrar det säkerhetspolitiska läget som råder.

Man arbetar också intensivt med att rätta ut viss byråkrati gällande samordning för att förenkla och träna upp förmågan att kunna ge och ta emot stöd mellan olika länder. Gällande frågan om att gå med i NATO eller inte tryckte Försvarsministern på att alliansfriheten ligger fast. Peter Hultqvist underströk, med anledning av det florerar en hel del rykten kring samordning mellan olika länder, att inget land någonsin övar i Sverige utan att ha blivit inbjudna av Sveriges regering. Ett fördjupat arbete med andra länder är alltså aktuellt liksom att öka försvarskapaciteten genom nytt materiel och fler övningar. Varje övning som Hemvärnet gör i Sverige, t.ex. ger signaler utomlands och är en del av det säkerhetspolitiska arbetet.

För att öka förmågan har regeringen äskat 17 miljarder kronor till den så kallade "basplattan" som innehåller grundläggande investering av skyddsutrustning, personlig utrustning, standardfordon, vapensystem och radiosystem. Vidare ska bl a varje förband göra krigsduglighetsprov, Luftvärnet

ska uppgraderas och man har lagt en beställning på två nya U-båtar från SAAB Kockums. En miljard kronor investeras på Gotland. När beslut är taget börjar arbetet och det är viktigt med leverans! Peter Hultqvist understryker att man inte bygger en Försvarsmakt genom politiska strider.

En utredning, som ska vara färdig om ett år, är tillsatt för att se över personalförsörjningen, där man bland annat tittar på hur Hemvärnet är organiserat i Norge respektive Danmark. När det gäller materielförsörjningen är den mycket eftersatt, framför allt på den marina sidan, och en utredning är tillsatt även gällande det.

Bredvid mark, sjö och luft så pekade Peter Hultqvist på att informationskrigföringen är en fjärde arena, där det finns mycket att göra ur försvarssynpunkt. Informationskrigföringen är till för att splittra, demoralisera och skapa myter och förvirring. Just desinformation och ryktesspridning var något som Försvarsministern gav exempel på, där han själv drabbats av att någon startat ett falskt twitter-konto i Hultqvists namn. Det är viktigt att Sverige skaffar högre kompetens i den här frågan, där det finns en hög förbättringspotential.

En av tingsdelegaterna ställde frågan om Försvarsministern hade någon uppfattning om ifall Ryssland ser Sverige som alliansfria:

– Att fundera på vad Ryssland tycker om oss hämmar oss, svarade ministern. Vi måste skapa en bra stabilitet och ha respekt för vår egna suveränitet. Vi är helt klart känsliga för vad som händer i omvärlden, därför måste vi bygga förståelse.

En annan delegat tog upp problemet kring bl.a. offentliganställdas möjlighet (eller omöjlighet) att delta i verksamheten och försvarsministern svarade här att han ansåg att det var svårt att "döma" i frågan, men att det självklart måste diskuteras och debatteras.

Frågan om vem som tar hand om Hem

Försvarsministern lovordade Hemvärnet

värnssoldatens familjer i händelser av ofred togs också upp och Försvarsministern drog paralleller till andra världskriget och menade att om det otänkbara händer, så kommer hela familjen att bli inblandad. Detta kräver dock en oerhört stor omställning av hela samhället eftersom det gamla civilförsvaret demonterats och även här finns en stor förbättringspotential.

I samband med nationaldagen var det en del kommuner som inte ville att uniformerad personal från bl.a. Hemvärnet skulle delta i firandet med hänsyn till de som eventuellt kunde bli skrämda av detta. Försvarsministern sa här med enfasett att Försvarsmakten är en del av samhället och ska absolut inte stoppas undan i någon "sidokorridor" och ansåg att detta var ett uttryck av lokalpolitikernas ängslan att göra fel. Ministern ser inga som helst problem med att visa upp Försvarsmakten eftersom det är en respekterad och viktig verksamhet, vilket han genomgående tryckte på i sitt anförande.

Operativ osäkerhet

Vår nytillträdde ÖB, Micael Bydén, redovisade vid höstens Rikshemvärnsting fyra T-ord; Tröskel, Tillgänglighet, Tillsammans och Trovärdigt. De tre senare kan nog betraktas som universella och liknar närmast ett valspråk. Som jämförelse har Elfsborgsgruppens hemvärn valspråket; Vilja, Förmåga, Uthållighet.

Begreppet tröskeleffekt är mer komplext och förutsätter ett operativt koncept baserat på en övergripande strategi. För oss lite äldre är det lite av ett ords återkomst. Det invasionsförsvar, baserat på neutralitet, som byggdes upp med start 1885 och som avvecklades efter millennieskiftet var per definition framgångsrikt om det inte kom till användning. Kontrasten till det expeditionära försvar som nu i ofärdigt skick skall modifieras för att även kunna hantera nationella hot är mycket betydande. Grundläggande för all försvarsplanering under invasionsförsvarstiden var "tröskeleffekt". Med detta menades att varje militär aktion gentemot Sverige skulle generera så mycket osäkerhet för angriparen att värdet av den möjliga vinsten inte stod i paritet till det möjliga priset för insatsen. Ur sovjetisk synvinkel var den enskilt största tröskeln att Sverige fullt ut kunde förväntas släppa in NATO om landet utsattes för hot eller anfall. Denna option kombinerades med ett mycket starkt försvar som med hög sannolikhet garanterade att NATO kunde komma på plats.

När vi nu skall återlägga den nationella försvarsförmågan sker detta inom ramen för en kraftigt förändrad geopolitisk verklighet. Detta är orsaken till den pågående diskussionen om NATO-medlemskap eller ej. Utfallet av denna diskussion är helt avgörande för att kunna lägga fast hur den fortsatta försvarsplaneringen skall utformas.

Oaktat utfall av den övergripande diskussionen så torde alla som har erfarenhet av nationell försvarsplanering vara eniga om behovet av en nationell bottenplatta över ytan. Syftet med denna är att öka vår förmåga att framgångsrikt kraftsamla och nyttja våra mest potenta stridskrafter, samt att påtvinga en presumtivt angripare en grundläggande osäkerhetsfaktor. Utifrån ovanstående föreslås att försvarssintresserade i Göteborgs- och Sjuhäradsregionen verkar för följande:

• **Utveckla dagens hemvärnsbataljoner till lätta hemvärnsskyttebataljoner**

Detta torde vara det enda realistiska sättet att snabbt återskapa en nationell bottenplatta. Beroende på rekryteringsförmåga kan delar av förbandet vara bemannat via plikt. Operativ osäkerhet skapas primärt genom att alla bataljoner kan vara beväpnade med moderna kvalificerade "lätta" vapen med hög verkan, t.ex. granatkastare med smart ammunition, pansarvärnsrobotar, bärbart.

Robot 70 är ett bärbart luftvärnsrobotsystem

• **Utveckla dagens bevakningskompanier till självständiga samhällsstödsbataljoner**

Plutonen är kärnförbandet. Detta och uppgifternas art gör att kompaniledningsnivån enligt norsk förebild kan utgå. Istället återfinns 5-25 hemvärnsplutoner direkt under bataljonsstaben. Beroende på rekryteringsförmågan pliktbemannas ett varierande antal av plutonerna.

• **Knyt landets tre marina hemvärnsbataljoner tydligare till Marinen**

Att 423. Marina Hemvärnsbataljonen inte deltog i höstens stora marina övning på västkusten är helt obegripligt. Genom att dagens bataljoner utvecklas till lätta marina amfibieskyttebataljoner tillska-

pas en marin territoriell bottenplatta som nu saknas.

Avslutningsvis några ord om kunskap och erfarenhet. Dessa tar lång tid att bygga upp men kan snabbt raseras. Sannolikt återfinns ett av de största problemen, när den nationella försvarsförmågan nu skall återläggas, i just detta. Från ÖB och nedåt har i stort sett alla dagens aktiva befäl vunnit sina lagrar på att planera och verkställa avvecklingen av det tidigare invasionsförsvaret. Härutöver har de påbörjat uppbyggandet av en expeditionär förmåga primärt avsedd att nyttjas långt borta från hemlandet.

ERIK POUSAR

I denna krönika skriver Svante Bergh initierat om den ökade spänningen i Skandinavien och Baltikum och skärskådar Vladimir Putins planer.

”Jag lärde mig på Leningrads gator att om jag måste slåss ska jag slå först”. Detta är ett utdrag ur en bok av Putin (Putin direkt). Och han lever tydligt efter detta. Först kom Georgien. Sedan Krim. Därefter Ukraina. Nu Syrien. Vad kommer härnäst? Det ingår i rysk strategi under Putin:

- att sätta stopp för NATO
- att bli en stormakt igen

Det ryska folket tror på denna strategi och Putin har en popularitet som aldrig förr. Detta är oroväckande, för det innebär att han inte vill ändra spår. Tvärtom är risken att så fort hans popularitet dalar, så måste han göra nya utspel för att visa rysk styrka och bli omvald.

Vad kan då nästa steg vara? Var tänker Putin slå till först? Och var kan han uppnå sina syften bäst? Man får komma ihåg att ryska stridskrafter är begränsade och att en stor konfrontation med NATO är otänkbar. Aggressioner i centrala Europa är starkt osannolika.

Däremot är insatser i Norden tänkbara. Putins problem är att han vill slå undan benen för NATO, men att detta måste ske med en relativt begränsad insats. Det måste också vara nära ryska gränser så att han enkelt kan sätta in ”små gröna män” och skydda dem med vapenmakt. Han vill säkert att det ser legitimt ut och kommer att lägga ut dimridåer runt sina avsikter.

Detta är bakgrunden till att de baltiska staterna är starkt oroad av situationen. Det borde vi också vara. Sverige har i en solidaritetsdeklaration uttalat att insatser mot våra grannar innebär att vi är indragna. Putin kommer från dag ett anse Sverige vara inblandat eftersom vi har samarbetsavtal med NATO.

NATO förhandslagrar nu materiel i Baltikum och genomför samövningar med deras försvarsstyrkor. Bli insatser nödvändiga så går förstärkningar och flyginsatser över Sverige. Man vill då använda svenska flygbaser mm. Kan man förhandslagra materiel vinner man tid och kraft.

Generalmajor
Svante Berg

Större angrepp på svenskt territorium är osannolika. Man kan inte binda upp stora delar av sina resurser för detta. Vad kan man då Putin göra med små resurser som berör oss? Man kan med helikopterinsatser ta delar av Gotland för att därifrån skydda aktioner i Baltikum. Man kan söka tvinga Sverige till eftergifter genom att minera infarterna till Göteborg och kanske skydda dessa med små beväpnade styrkor. Idag handlar mycket om flöden. Sveriges viktigaste flöde går via fartyg som angör Göteborg. Detta är skäl till varför vi bör ha en minröjningsförmåga på västkusten.

En viktig faktor i sammanhanget är att en kritisk situation kan utvecklas snabbt och tyvärr redan i närtid. Vid en aggression kommer svensk regering sannolikt i det längsta vilja förhandla och vinna tid. Det innebär att det inte kommer att råda krigstillstånd och att lagar mm som finns till förfogande i krigstid inte kan användas. Det innebär också att det är polisen som ska leda insatserna. Det är svårt att tänka sig att svenska arméförband då får i uppgift att genomföra anfall t ex i Göteborgs hamn med mängder av civila i rörelse.

Vad är det för stridskrafter som ändå

kan verka under dessa ”gråzons”-förhållanden?

Det är främst sådana som har tillstånd att nyttja vapenmakt när våra gränser och vårt luftrum kränks:

- Flygstridskrafter kan bekämpa flygande föremål över vårt territorium.
- Luftvärn får en viktig roll då man t ex kan bekämpa försök att ta delar av Gotland eller andra delar av Sverige med helikopterenheter.
- Fartyg kan bekämpa fartyg och flygfarkoster som kränker våra gränser.
- Hemvärn kan bevaka skyddsområdet av vital karaktär. Det torde ha stor effekt om delar av Hemvärnet kan förstärkas t ex med granatkastare, så att de kan ges i uppgift att försvara ett område. Två bataljoner med sådan förmåga i Väst vore välkommet!

• Vi bör påpassligt ta tillfället i akt och behålla de Archerpjäser som tillverkas för norska försvaret, men som de avbeställt. Med modern ammunition kan de bekämpa små punktmål på stora avstånd.

Vårt försvar är idag svagt. Det tar mycket lång tid att bygga upp det igen. Därför är det viktigt att inte lägga kraft på att önska tillbaka en tid och en försvarsmakt som var. Det tar för lång tid och kostar för mycket. Låt oss nu koncentrera oss på vad som kan göras snabbt och till rimliga kostnader.

SVANTE BERG
ORDFÖRANDE I KUNGL
ÄLVSBOGERS REG KAMRATFÖRENING

Vad vill Putin med Sverige?

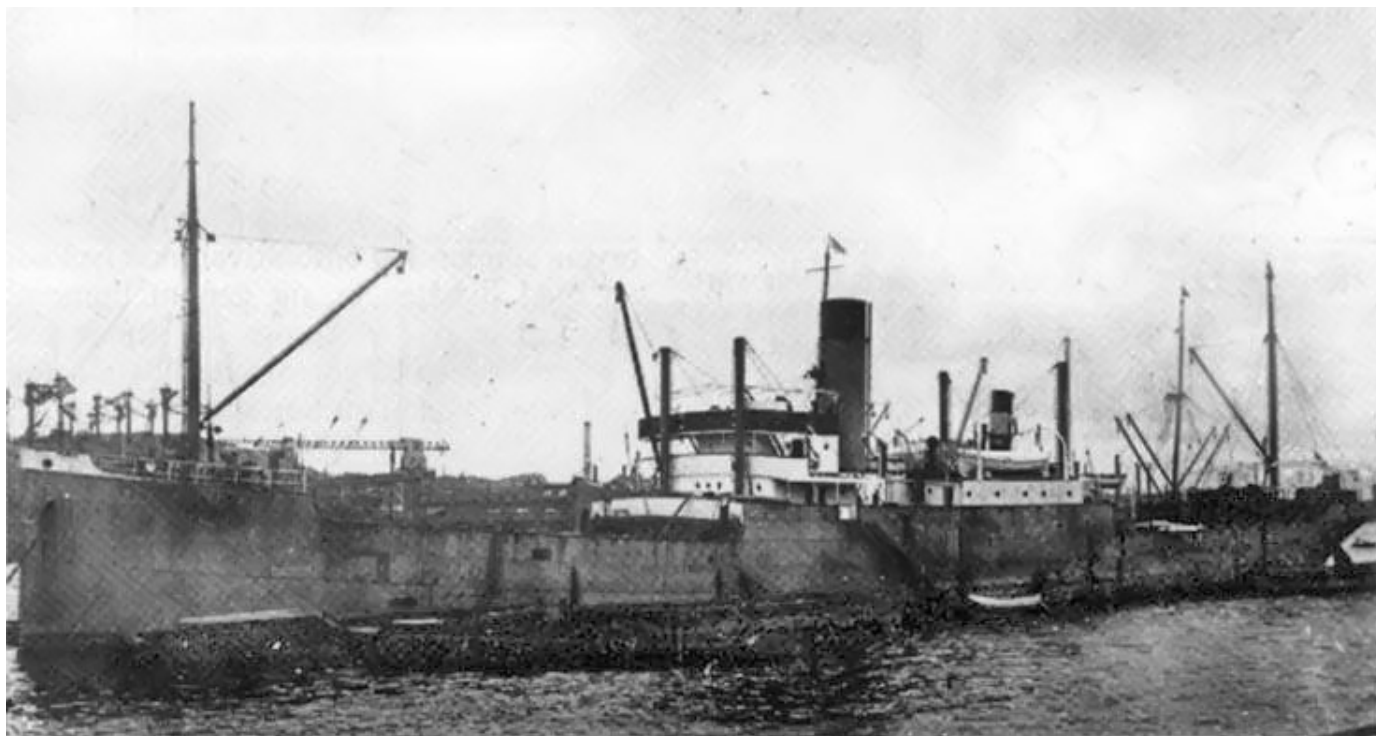
S/S Ada Gorthon

S/S Ada Gorthon av Helsingborg förläste den 22 juni 1942 efter torpedering av sovjetiska ubåten SC317 bara ca 2 distansminuter rakt utanför Bläsinge fiskehamn på Ölands östkust. 14 man omkom medan 8 man lyckades rädda sig på en livflotte, då det 89 m långa malmlastade fartyget sjönk på några sekunder på svenskt inre vatten.

Det må vara att malmskeppningen irriterade de allierade och ryssarna, men järnmalm var det guld som behövdes för att svensk industri skulle gå tillgång till livsnödvändigt kol att klara våra egna

umbäranden under kriget. Men med slagfärdiga ord skyllde ryssarna befängt nog dådet på tyskarna. Nedan visas hur händelsen relaterades i Pravda, det sovjetiska kommunistpartiets dominerade

tidning. Ett prov på sådan propaganda som är vanlig i krig och som vi alltid måste känna igen och vara ytterst kritiska till. Allt material har hämtats från Bläsinge hamnmuseum.

S/S ADA GORTHON var på 2400 registerton och fraktade malm och kol

På 1980-talet skrev tidningen Östra Småland om händelsen:

”För 40 år sedan. Malmlastade Ada Gorthon är på väg till Tyskland med last av svensk järnmalm. Jungmannen står på utkik. Utanför Bläsinge på Ölands ostkust får han se en torpedstrimma. Strax därefter slår en väldig vattenpelare upp. Ada Gorthon går under. 14 man följer henne i djupet. Åtta kan räddas.

40 år efteråt berättar Östra Småland vad som hände. Vi har tagit del av de i år frisläppta dokumenten i Utrikesdepartementets arkiv, som visar att det var en sovjetisk ubåt, som sänkte Ada Gorthon. Vi har intervjuat överlevande och talat med fiskarna på Ölands ostkust som såg den dramatiska torpederingen.”

PRAVDA DEN 28 JULI 1942

Den tyska provokationens ABC

Hitlermännen ha in på bara kroppen utplundrat de av dem erövrade staterna i Europa. Befolkningen har avklätts intill sista tråd och förvandlats till Tysklands slavar. Vad ha de fascistiska bödlarna ej gjort i Tjeckoslovakiet, Holland och Norge?

Hitlermännen äro glupska och avskyvärda. Tyskland kräver nya offer för sin hungriga fascisthop. Vädrande rov se hitlermännen på de fåtaliga neutrala länder, vilka förblivit oskadda i den allmänna fascistiska progromen. Till

dessa länder hör Sverige. De tyska erövrarna hålla sedan länge på att försåtligt smyga sig på detta land och sträcka ut sin giriga labb mot det svenska folkets egendom.

► Vissa svenska politiker tro, att de kunna rädda sitt land genom en politisk flathet gentemot de tyska anspråken. Naiva människor. De önska vinna schakalens gunst och blidka hyenan. Det behöver väl inte sägas, att denna eftergivenhet blott uppmuntrar de tysk-fascistiska erövrarna. De spänna ut ytterligare några hål i bältet och börja öppet kränka Sveriges neutralitet.

Tyska stridsflygplan tjuta fram över Sverige som över sin egen mark. Detta är en öppen ousäktlig provokation. I april flögo tyska plan mellan Haparanda och Luleå över den svenska fästningen Boden. I maj kretsade tre tyska plan över södra delen av Skåne. I juni flögo tyska plan över en svensk hamn, varest lågo tolv svenska krigsskepp, samt besköto svenska fiskefartyg. Den 21 juli "nödlandade" ett tyskt flygplan i byn Aspås nära Piteå. Detta är blott en liten del av många liknande fall, där hitlermännens bovaktiga inställning till den svenska suveräniteten blottas.

Såsom särdeles nedriga te sig de fullständigt ostraffade överflygningar, som utfördes av tyska plan i juni över de svenska Boforsverken. Den svenska allmänheten upprördes starkt.

Hitlers provokativa utfall fortsätta. Men jämsides med oförtäckta neutralitetskränkningar ha de även antagit en annan, denna gång maskerad form. En "gåtfull" ubåt torpederar svenska fartyg. Omedelbart "exploderar" hela den under Tysklands kontroll stående pressen. Med falsk röst kvider den om att ubåten skulle ha varit sovjetisk och att på torpedskärvorna skulle ha funnits "ryska bokstäver", såsom om de vilka sänt iväg torpeden skulle ha haft till uppgift ej blott att grumla det svenska vattnet utan även lämna kvitto: Det här ha vi gjort!

På den ena grova provokationen följde den andra. Vid den svenska ön Öland kastades natten till den 24 juli (1942) bomber av några "gåtfulla" flygplan. De föllo ej långt från badorden Borgholm. I förbigående sagt, så var det icke mer än två dagar dessförinnan som den svenska telegrambyrån meddelade, att ett tyskt flygplan den 22 juli flög 200 km från Öland, över provinsen Skåne. Där tyska plan företaga sina "promenader" som på sin mammas gata. Bomberna träffade

Pravda betyder "sanning" och var under Sovjettiden kommunistpartiets främsta tidning

ingen människa, men tänka sig ändå – återigen fanns det "ryska bokstäver" på skärvorna. Åter hade man kastat bomber – och lämnat kvitto... Och som på kommando från de över den svenska ön exploderande bomberna kommer en otroligt stark detonation från den av hitlermännen dirigerade pressen. Den skriker hysteriskt, att dessa "gåtfulla flygplan äro sovjetiska.

Men vad finns det här för gåtor? Allt är helt klart; de ryska bokstäverna äro klara som ABC och likaså de tyska händerna bakom verket. Hitlerprovokatorernas "handstil" är alltför känd, och tekniken i dessa skojartrick är alltför elementär och grov.

Det är också klart, vem som har nytta och fördel av denna provokation. Sveriges oavhängighet är en nagel i ögat på Hitler, och det är bara han som har nytta att grumla det svenska vattnet. Och bara han räknar med att kunna leva högt på denna smutsiga sak, att draga in Sverige i kriget och på så sätt späda på sina till slut uttömda utrikespolitiska reserver.

Och det är lika klart, att det inte kunna falla sovjetiska flygare och ubåtsmän in, eller överhuvudtaget sovjetiska personer, att sänka svenskar på svenskt vatten och att bomba svenskar på svensk mark. Det är icke sovjetisk sed, och det ligger inte i sovjetiskt intresse. Sovjetiska människor äro intresserade av Sveriges verkliga neutralitet.

"Made in Germany" – gjord i Tyskland – det är det märke som, som är synligt över före ett obebäpnat öga i hela den här historien; både torpederna och flygbomberna och de "ryska bokstäverna", allt har kommit från Tyskland, allt har gjorts av de tyska provokatörerna och av tyska händer.

Det finns ingenting gåtfullt i dessa tyska standardförfalskningar. Det förstå även många svenskar. Den kände marinexperten Törnquist, vilken står

sjöofficerskretsar i Karlskrona nära, har nyligen i "Sydöstra Sveriges Dagblad" skrivit på tal om fartygstorpederingarna på svenskt vatten: "De från havets botten upphämtade skärvorna kan man ej anse som fullt bevis. Den invecklade karaktären hos de moderna metoderna för krigföringen tvingar oss att behandla dylika uppgifter skeptiskt. Det ligger i öppen dager, att den fienden fräntagna krigsmaterielen ej förstöres utan tvärtom i möjlig mån användes i de militära operationerna".

Detta är det sunda förnufts enkla och lugna röst. Så resonerar de personer i Sverige, som bevarat tankens livaktighet och klarhet samt känslan för den egna värdigheten. Dylika personer önska ej, att de beryktade falskspeglarna från Berlin draga dem vid näsan.

Men det finns i Sverige även andra personer. De äro mindre varsamma i behandlingen av sitt luktorgan. De låta Hitlers medlöpare draga sig vid näsan. De liksom ej förnimma den genomträngande lukten av tysk provokation. De låtsas som om de trodde på struntpratet i den fascistiska pressen, och i det förfalskade kvittot med ryska bokstäver ur den tyska ABC-boken uppge de sig se ett betydelsefullt dokument. Dirigenterna för jazzbanditernas lögnkapell i Berlin göra sig lustiga över dessa svenska dumhuvuden. De tyska skalmejorna väsnas, de rumänska saxofonerna stöna, barnskallran i Rom gör så mycket liv den kan – och genast börja några ömkliga svenska spelmän kvintillera på sina fioler under försök att komma i takt och att hålla tonen.

Men lyckligtvis finns det i Sverige även rätt många, som besitta både lukt och hörsel, och som t o m kunna så mycket grammatik, att de äro i stånd att skilja det hederliga sovjetiska alfabetet från taskspelarnas ABC av tyskt ursprung.

"NO BASTARD EVER WON A WAR BY DYING FOR HIS COUNTRY; HE WON IT BY MAKING THE OTHER POOR DUMB BASTARD DIE FOR HIS COUNTRY!"

George S. Patton Jr.

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

Jag har nu snart varit ordförande i Kamratföreningen i ett år. Jag ser med tillfredsställelse på att så många vill engagera sig i vår Kamratförening och att så många deltar i våra aktiviteter.

Jag har själv tagit på mig ordförandeskapet för att på ett blygsamt sätt bidra till stärkandet av vårt försvar. Jag anser att Ni gör detsamma genom att vara med i och engagera Er i föreningens verksamhet.

Som ni ser i min debattartikel på annan plats i tidningen, så finns det större anledning att söka bidra till ökat engagemang än på flera decennier. Jag anser att det är viktigt att vi håller oss underrättade om utvecklingen, såväl inom försvarsmakten, som den politiska processen för att möta terror och nya hot.

Här är det emellertid viktigt att vara nyanserad och kunna hålla isär invandring, flyktingströmmar och hur vi ska bidra till att bemöta IS - eller Daesh som de kallas i stora delar av världen. Man ska veta att detta är en ren terroristorganisation med strategin att genomföra så blodiga och skrämmande insatser som möjligt. Man vill tränga in bakom pannbenet och påverka oss alla. Man hoppas kunna inspirera och rekrytera missnöjda och utanförblivna människor som i brist på annat vill bli "bäst på att vara sämst"!

Dessutom hoppas man kunna trigga så kallade CopyCats. Det har vi sett en hel del exempel på. Vi i Sverige är självklart en del av denna ur deras synvinkel förhatliga värld, varför tillslag i Göteborg eller Borås är fullt tänkbara. Målet är att vi i den fria världen ska tvingas avstå vårt livsmönster med frihet, demokrati och en human syn på lika människovärde.

Detta ska de aldrig få lyckas med!

Kamratföreningen är mycket livaktig. Vi har 423 medlemmar. Vi har en levande mäss. Vi har ett soldattorp som med frivilliga krafter satts i ett utmärkt skick och där det hålls olika evenemang. Vi har ett unikt bibliotek som nu katalogiserats på ett utmärkt sätt och står till allas vårt förfogande. Det pågår också aktiviteter för att sätta Flamenska gården i skick för att hysa såväl museum som konferenslokaler. Därutöver driver vi en mängd aktiviteter av annat slag. Nyligen arrangerades en mycket uppskattad kväll på mässen för bara kvinnor.

Vi har god ordning på föreningens ekonomi. Vi har ett utbyggt samarbete med Föreningen för Göteborgs Försvar. Detta gör att vi kan bjuda in till ett antal högklassiga föredrag med middag och diskussioner runt viktiga ämnen. Vi kommer under 2016 bl a att tydligt belysa NATO-frågan, hotet från Ryssland under Putin och vad som krävs för att eliminera inflytandet från IS. Viktigt är också att konsekvenserna för vårt försvar diskuteras.

Jag önskar mig av Er att Ni engagerar Er och deltar i bl a våra aktiviteter. Jag minns med glädje och stolthet den utmärkta personalen, soldaterna och alla frivilliga på Älvsborgs regemente.

Bry Er! Det är allvar nu.

SVANTE BERGH

"Mitt upp

I den trevliga tidningen "Minneas Journal" läste jag något som aldrig allmänt diskuterats. I och med att det berör både Borås och Göteborg tror jag det intresserar läsarna.

Under 1944 var Sverige i ett kritiskt läge. Norge och Danmark hade under fyra år ockuperats av Nazityskland och det talades om att nu var det Sveriges tur. De godkända tyska trupptransporterna genom landet talades det tyst om, men de flesta visste om det och kände avsky inför dem.

Allan Johansson från Göteborg hade alltsedan den första inkallelsen 1940 kallats till olika militära tjänstgöringar. Han var radiotelegrafist och reste med sitt regemente A 2 från Göteborg mot den norska gränsen under krigsförbandsnamnet A 13. Allan var utbildad verkmästare från Chalmers Tekniska Högskola.

Regeringen hade under ledning av stadsmästern Per Albin Hansson gett försvarsstaben i uppdrag att skapa och utbilda motståndsgrup-

Återsåg sitt

drag var topphemligt”

per. De utvalda skulle inte bara ha bra fysik, de skulle även vara psykiskt mycket starka.

I Allans inskrivningsbok står det skrivet ”Grupp Håkansson” och inget mer. Håkansson var kapten på I 15 i Borås och naturligtvis vet de flesta gamla Älvsborgare vem Kurt Conny Håkansson var, eller som han kallades ”Korea Håkansson” efter hans fleråriga tjänstgöring i Korea. Denne Håkansson hade hand om utbildningen av det som skulle bli svenska motståndsgupper och basade över sex plutoner, ca 150 man. Dessa förlades till Smeberg vid norra Bullaresjön i Bohuslän, knappt

en mil från den norska gränsen. Allan fortsätter: Det var en tuff tid som började. Vi bodde i primitiva baracker byggda av masonit direkt på marken. Jag var visserligen vältränad, men gick ändå ner sju kilo under övningarna. Allt var förstås jättehemligt, inget fick sippra ut eftersom läget var så känsligt. Under den extra hårda slutövningen gallrades de soldater bort som inte klarade provet att ta sig till fots från Smeberg i norra Bohuslän till Bäckeфорs i Dalsland. Det tog dem sex dagar. De som blev kvar utbildades till gerillasoldater, alltså partisaner. De suddiga bilderna från gerillaverk-

samhet får illustrera denna del av kriget vardag.

Allan och hans kamrater hade naturligtvis tystnadsplikt och fick inte berätta för någon om vad de var med om. De bildade kärntruppen i motståndsrörelsen och alla hade speciella kunskaper. Själv blev han expert på sprängmedel och hur snabbt och tyst en fiende skulle dödas. En snara av pianotråd runt halsen och sedan dra åt. Uppdraget fick ju aldrig misslyckas förebilden var ”Silent killing” (döda tyst), en metod som amerikanska specialstyrkor använde.

Under det kritiska året, 1944, utbildades i Sverige mellan 2-3 000 soldater till motståndsgupperna. Meningen var att alla skulle användas såsom gruppleddare vid ockupation av Sverige från tysk sida, eller från öst, som det tidvis var tal om.

Allan har sina minnen intakta och har för en tid sedan, föreläst om sina uppdrag om denna laddade period av vår närhistoria. Den forne partisanen fick ett nytt uppdrag: Att minnas och berätta resan.

LARS REHN

gamla regemente efter 62 år

Jag blev upprörd av en äldre herre vid namn Erik Ehn, som var representant för en grupp män som gjort sin värnplikt 1953 på vårt regemente I 15 i Borås. Denna grupp, 6 stycken, hade träffats med jämna mellanrum men aldrig varit på regementet sedan värnpliktstiden. Vi kom överens om att kommande träff blev den 15 oktober.

På utsatt tid kom fem av dem som kallade sig för kapten Rahns gos-

sar, efter namnet på kompanichefen Johan Rahn, som 1953 var kompanichef på fjärde kompaniet. De fem var Åke Andersson, Erik Ehn, Sture Jansson, Karl-Ivar Karlsson och Åke Spetz.

Efter att ätit lunch på massen slog vi oss ner i biblioteket och vi pratade om alla ändringar som skett sedan den tiden och framför allt sedan 1998 då vårt regemente lades ner. Bland annat i den forna kasern I som besö-

karna då bott i var det omändrat till en skola, Marketenteriet som då ofta besöktes var rivet och där kiosken fanns håller nu ett nytt hus att uppföras.

Efter en rundvandring med besök på det gamla soldattorpet var det tid för de före detta soldaterna nöjda och belåtna att styra kosan till respektive hemort.

LARS REHN

Skansen Kronan

Unik bild från ca 1910 före byggnationen av Kastellgatan och Majorsgatan. På berget syns de vackra landshövdingehusen som revs på 1960-talet. Till höger sådana träpålar som hela Kommendantsängens byggnader vilar på.

Onsdagen 21 oktober hade våra medlemmar förmånen att under karolinerkaptenen och kamratföreningsmedlemmen Lars Thuressons guidning besöka Skansen Kronan i Göteborg, vars historia han berättade.

Skansen Kronan och Skansen Lejonet i Olskroken ritades av Erik Dahlberg under kung Karl XI och uppfördes under åren 1687-1689. Dessa skansar var tänkta och uppbyggda till att vara utanverk till skydd av huvudfästningen Göteborg. Invigningen av Kronan dröjde dock till 1700 då den vackra kronan kom på plats.

Skansen Kronan kom under sin tid som försvarsverk inte att vara med om några stridigheter, utan avvecklades tillsammans med Göteborgs andra befästningar 1805. Dess benämning "Juteskrämman" hade påverkat danskarna att avstå från invasionsplaner. Kronan har därefter fungerat dels som fängelse och som nödbostäder åt Göteborgs allra sämst bemedlade.

Major Claes Grill började i slutet av 1800-talet rusta upp både Kronan och Bohus Fästning. År 1904 grundades på hans bekostnad Göteborgs Militärmuseum som var inhyst här i mer eller mindre exakt 100 år. Efter stängningen har Kronan varit föremål för bl.a. företagsevent och föreläsningar med eller utan guidningar. I början av 2000-talet valdes Skansen Kronan till Göteborgs vackraste byggnad, utav Göteborgarna själva.

Efter den mycket intressanta föreläsningen och guidningen bjöds deltagarna på kaffe och smörgås. Se det var en lyckad kväll.

LARS REHN

Den stora kronan nyförgylld.

Regementsmarschen 5 okt 2015

Västgöta ryttare deltog i minnesmarschen med 1600-talsuniformer

Tomas Larsson tog emot vid minnesstenen. Foto Lars Bratt

Till minne av Regementets flyttning från Fristad Hed till garnisonsstaden Borås 1914 hedrar vi varje år minnet med en liknande marsch, nu med medlemmar från vår kamratförening, Älvsborgs Hemvärnsbataljon och övriga spänstiga som vill vara med att gå de 18 kilometerna.

Den 5 oktober var dagen och Hemvärnets Musikkår Borås spelade för de

500 samlade intresserade åskådarna och de marschfärdiga entusiasterna. Bataljonchefen Thomas Larsson tog emot sina soldater vid den gamla minnesstenen. Likt föregående år är det glädjande att såväl kvinnor och män deltar i vår marsch. Även tio ryttarekipage deltog i marschen.

Det är en underbart vacker marschväg utmed Öresjöes västra strand som

fortsätter på Rya Åsar. Vidare genom Ramnaparken och målet är inne på gamla regementsområdet vid Laddatorpet. Under marschen har deltagarna tillfälle att på två ställen under vägen inta vätska och tilltugg. Vid målet fanns det serviceinriktade hemvärnets kockar med mat och dryck

LARS REHN

Regementsmässen – vår samlingspunkt

Vi får ibland uppskattande kommentarer från andra om den sociala samvaron i vår förening med mässkvällar och resor. Det gläder oss som jobbar och kämpar med att arrangera och genomföra evenemangen. Här är några av höstens aktiviteter.

Reseafton

Torsdagen 24 september hade vår reseledare Jan Andersson redogörelse av våren och sommarens resor inför 28 medlemmar.

Leif Nilsson började och redogjorde för Karlskrona resan som gjordes månadsskiftet april/juni. Bilder från besöket visades och fick kompletteras med tidigare besök p.g.a. att det råder fotograferingsförbud under besöket på Marinbasen samt nya och gamla varvet. De nya ägarna SAAB-Kockums,

har nu infört besöksförbud på hela varvsområdet efter det vi varit på besök.

Tysklandsresan och kommande resplaner

Kvällen fortsatte med att Nicklas Sennerteg visade bilder och berättade om den spännande resan genom delar av Tyskland. Därefter presenterad Jan de preliminära reseplanerna inför 2016.

En resa till Norge i slutet av april med anledning av 300-årsminnet av kriget med Norge där flera historiska platser planeras.

Även en resa till Berlin med besök på ett stort antal ytterst intressanta platser utlovas. Tid 6 – 12 juni.

Ladies Evening

För första gången hade vi en säll-

skapskväll för enbart damer på vår mäss. Onsdagen 27 oktober samlades 38 damer till en, visade det sig efter kvällens slut, mycket lyckad kväll med bland annat hälsorådgivning och medicinsk yoga.

Under pausen serverades sandwichar, cider och kaffe med kaka. Ladies Evening poppar upp i annonser lite här och var och innebär bl.a. sköna kvällar med bastubad och Aufguss med motionssim och vattengympa är enligt reklamen en kväll man inte bör missa. Aufguss är en form av motionssim där eteriska oljor droppas ned i vattnet över heta stenar och är en form av tysk bastu enligt föredragshållaren Annika Jonasson och Marie Svensson. Vidare fanns att se utställare av bl.a. Milock och Kort och Konst.

LARS REHN

Överste Klevenparr från Högkvarteret går snart i pension, men låter oss här få en inblick i att det faktiskt är ganska mycket på gång inom Försvarsmakten.

Älvsborgare!

Försvarsmaktens fokus ligger sedan en tid tillbaka på att hantera det försämrade omvärldsläget och då främst i Östersjön. Vi möter ett allt mer aggressivt Ryssland som genomför flera, större och mer komplicerade övningar med alla stridskrafter. Samtidigt kan vi konstatera fler överraskande ryska beredskapsövningar och en omfattande materiel förnyelse. Ryssland nämner även allt oftare att de har kärnvapen. På samma sätt ser vi även omfattande ryska desinformations/vilseledningsoperationer.

Jag vill vara tydlig med att Detta är på riktigt, Vi tar det på allvar och Förbereder oss för en värre utveckling.

Med hjälp av tillförda medel i år så har vi själva genomfört en omfattande nationell övningsverksamhet i hela landet med samtliga stridskrafter. Vissa fältförband har även genomfört KFÖ. Jämfört med tidigare så genomförs övningarna numera utifrån en militärstrategisk utgångspunkt, grundat på försvarsplanering, där FM vill sända tydliga signaler om vår förmåga och vilja t.ex. höstens marina övning på Västkusten och övningar på Gotland. Dessutom har vi under senhösten haft ett antal överraskande beredskapsövningar/kontroller.

FM har även deltagit i ett stort antal internationella övningar i närområdet och senast i den stora NATO övningen i Spanien, Portugal mm. Högkvarteret genomför årligen olika former av ledningsövningar och då främst med Insatsstaben. I år har vi även under 14 dagar tränat dem militärstrategiska

Överste Lennart Klevenparr

ledningen (ÖB m.fl.) med bra resultat. I övningen deltog även delar av regeringskansliet. Efter årsskiftet omorganiserar delar av HKV till en Försvarsstab.

Som ni säkert vet så har vi ett antal stabsofficerare eller förbindelseofficerare vid ett antal NATO staber. FM har under året utökat detta så nu har vi personal vid t.ex. NATO staber i Bryssel (SHAPE), Storbritannien, Tyskland (även NATO:s flygledning), Holland, Polen, Turkiet, Norge och Finland.

Med Norge och Finland genomförs på regelbunden basis gemensamma flygövningar. Med Finland har vi utbyte av lägesinformation i olika former. Arbete pågår med Finland och Danmark med att kunna basera flyg och marinstridskrafter på varandras territorium.

Med Finland sätter vi nu upp en gemensam marin stridsgrupp och som efter regeringsbeslut skall kunna användas i alla kriser. Avseende Polen så sker nu ett intensifierat samarbete liksom med USA. Avtalet om Världsstöd bedöms kunna beslutas av riksdagen nästa år och nästa alla förberedelser är redan nu klara.

Beträffande internationella insatser så fortsätter vår utbildningsinsats i Irak, där vi tränar de kurdiska Peshmerga-förbanden. I Mali har vi stabsofficerare och spaningsförband och i Afghanistan olika rådgivare. Nästa år inleds nästa försvarsbeslutsperiod där FM tillförs mer än tio miljarder kronor. Vi skall nu inte slösa kraft på vad vi inte fick, utan ägna oss åt hur vi skall öka vår operativa förmåga med det vi får. FM har t.ex. redan nu lagt beställning på två nya ubåtar, beställt nästa generation av JAS GRIPEN, modifiering av korvetter och andra fartyg samt anskaffning av nya under-

Archer är ett självgående eldrörsartillerisystem som kan skjuta 155 mm precisionsgranater med hög eldhastighet

vattensensorer. Nytt korträckviddigt luftvärn är under anskaffning och nytt medelräckviddigt beställs om något år. Det nya artillerisystemet ARCHER levereras nu med två pjäser/månad. Armén får nytt bataljonsartilleri liksom delar av Hemvärnet tillförs granatkastare. Beställningar även lagda på uniformer, kängor ammunition mm. Noterbart är att när FM nu lägger stora och snabba beställningar har industrin svårt att leverera i tid! Avseende Stridsgrupp Gotland så har chefen för denna redan utsetts och rekrytering av personal mm pågår. Om allt löper på enligt plan så är den operativ under 2018.

Alla våra olika typer av övningar liksom materielbeställningar och det internationella samarbetet sänder tydliga signaler till vår omgivning, vilket vi även märker på olika sätt. På motsvarande sätt sänder återtagandet av Totalförsvaret tydliga säkerhetspolitiska signaler. Detta bidrar till Försvarsmaktens ledord som är: Tillgänglighet, Tillsammans med andra, Trovärdighet och Tröskeleffekt.

LENNART KLEVENPARR
ÖVERSTE

Höstmiddag 2015

Ordförandens rader

Av personliga skäl kunde jag inte delta i det extra årsmöte som hölls 12 november. Som ni vet var ju syftet med mötet att fatta ett första beslut om samgående med GSGBG (Garnisons-sällskapet i Göteborg). Personal som avslutar sin tjänstgöring vid garnisonen och som ändå vill behålla kontakt med verksamheten och kamratskapet erbjuds medlemskap i kamratföreningen som då skulle vara en underavdelning till huvudstyrelsen i GSGBG.

Som det nu blev ansåg garnisonssällskapets styrelse att det finns ett antal punkter som behövde ytterligare beredning innan förslaget kunde presenteras för deras medlemmar. Ny inriktning är att av båda styrelserna godkänt förslag till nya stadgar för Garnisonssällskapet presenteras för respektive förenings medlemmar vid vårens årsmöten. Om förslaget då får bifall genomförs en förnyad omröstning vid ett extrainsatt årsmöte under hösten.

Personligen ser jag detta som en överlevnadsfråga för vår kamratförening. Med något undantag rekryterar vi få nya medlemmar som är yngre än sextiofem år. Det innebär att vår medelålder varje år höjs med nästan ett år. En rekrytering av soldater och anställda som slutar sin tjänstgöring innebär nytt friskt blod i vår verksamhet.

Inom ramen för arbetet med denna tidning har uppmärksamats att våra lokala föreningar genomför aktiviteter utan att övriga föreningar har vetskap om det. Aktiviteterna besöks då oftast av ett fåtal medlemmar i den arrangerande föreningen.

I denna tidning kommer aktivitetsplan för respektive förening att offentliggöras. Deltagande i aktivitet är öppen för kamrater i övriga föreningar. Vi hoppas på detta sätt få fler deltagare i aktiviteterna och därmed nya personliga relationer och ökad ömsesidig kunskap om våra föreningars verksamhet och intresseområden.

I skrivande stund är höstrusket som värst och mörker härskar över vår vardag. Men när ni läser detta är vi nära jul- och nyårsfirande, vilket sänder ljus och tilltro till den vår som kommer.

Jag tillönskar er alla en God Jul och ett Gott Nytt År

BOSSE ANDERSSON

Ordförande

Göteborgs Garnisons Kamratförening

En annan sommar

Fred Backlund kåserar här om gamla tider på Käsö. Alltså inte om karantänsverksamheten som varade i 100 år, utan den livliga militära utbildningsverksamheten som tog sin början här på 1940-talet.

Skärgårdsbataljonen uppställd på Käsö

Käsö har varit, kanske är fortfarande, en mycket populär ytterförläggning. Tyvärr fick jag inte tillfälle att vara där så mycket under min tid som aktiv officer. Det första jag upplevde där var några läger med UKA4 på 50-talet. Kaj Modig och jag fick lära oss mängder där på kort tid. I mitten på 60-talet var jag där en hel sommar. Vi hade fina somrar då. Mycket hände på Käsö och däromkring. Somligt upplevde jag själv, men annat har jag nog hört och återger efter bästa förmåga. Här blir några axplock:

Revelj med trumpet

Vanligtvis var morgonuppställningen på Käsö i parken och lunchuppställningen vid flaggstången. Enligt historien var valet av plats på morgonen för att chefen skulle kunna ta emot stående i sitt sovrumsfönster. Jag var aldrig med om det men samma skröna berättas från andra ytterförläggningar. Den här sommaren visade det sig att vi hade en trumpetare bland I-eleverna. Han skickades till vår musikkår för träning, morgonuppställningen flyttades till flaggstången och flaggan blåstes upp varje dag. Efter en tid blev CKA4 störd av att någon på Brännö, som både till sekreteraren och direkt hem till överste Gråberg ringde för att klaga över allt trumpetande. Trumpetaren tjänstgjorde ändå åtminstone till övningsuppehållet.

Nakenbad

Regementschefen fick fler telefonsamtal: "Man badar nakna och det är olämpligt". Efter upprepade samtal lyckades sekreteraren utröna vem kvinnan var som ringde. Regimentssadjutantent skickades med Munter till Brännö. Den äldre damen tog emot och förklarade hur upprörd hon var. RegAdj kunde inte förstå hur hon från sitt hus kunde se någon bada vid Käsö. "Jo, jag ställer mig på vindsstegen och öppnar takluckan." Man fortsatte att bada med och utan baddräkt tills UKA4 fick sina första flickor.

Brand i serviceförrådet

En kväll vid en sen kvällsöl berättade någon av kollegerna om en psykotisk värnpliktig som på sin vaktrunda började skjuta ut i mörkret. Morgonen efter vaknade jag tidigt av några kraftiga smällar. Yrvaken stod jag i pyjamas vid fönstret och laddade mitt pistolmagasin. Från mitt fönster såg jag VB komma rusande i parken med två spanner, eftersom eldslågor slog ut från serviceförrådet. Raskt kom jag i kläderna och rusade ut till motorsprutan. Trots att den kördes varje vecka när brandberedskapen gick på, hade VB inte fått igång den och inte lyckades vi andra heller. Det fortsatte att smälla duktigt. Vi misstänkte att det var färgburkar i förrådet som exploderade och slutade långa vatten i spanner och

Ingemar "Grymme" Olsson övar spaningsflyning i USA

pytsa på. Det brann bara värre. Det small mera och små svarta cylindrar flög över oss. Vi sökte skydd. Brandbåten kom från Donsö. Per telefon från Regimentet fick vi klart för oss att närområdet var farligt. Förrådet brann ner. Senare fick vi veta att en militärledstation hade sitt mobförråd på vinden, bland annat med gasflaskor till militärflyrar. Allt i serviceförrådet gick förlorat. Förlustförteckningarna efter branden gick till historien.

Grym krabbkokning

Efter övningsuppehållet var vi övningstrupp först för MUOS-elever och sedan för ROK 1. Vi fick bra tilldelning på både ammunition och måltider. Bland fritidsaktiviteterna hade vi krabbfiske, alltså tångkrabbor från bryggan. En fin kväll körde vi tävling mellan två lag. RO-laget vann. Ingemar Olsson åtog sig att koka alla uppfiskade småkrabbor. Chefen Claes satt i sitt hörn med ryggen mot fönstret och läste Vitterlek (Falstaff Fakir) "man kan inte se djävla solnedgångar varje kväll." Ingemar bad om hjälp, för krabborna försökte nämligen rymma.

Han kokade krabbor för första gången och hade hävt dem i kallt vatten, varpå Claes yttrade: "Grymme Olsson!" Det fastnade hos många!

Mystisk fågel på bordet

På Karingberget var jag yngste mässofficer och fick extrauppgifter på Käsö också. En sensommarkväll skulle en av fartygscheferna på en av våra minutläggare ha viktiga gäster på middag. Kanske någon form av representation? Jag lånades ut till middagen, som skulle äga rum med MS Mula förtöjd vid Käsö. Min uppgift var att hantera dryckerna och hjälpa mässuppassaren att servera. Mässen på en Mula lämnar inget utrymme för elegant servering. Före middagen fick jag tydlig order, att om jag identifierade fågeln vid huvudrätten fick jag inget säga.

Gästerna hämtades med 60-båt i stan. Drink serverades under utfärden. Gästerna och värden tog plats i mässen. Jag satt på en pall halvvägs ut i gången för att kunna både se och agera. Det blev en fin middag med förrätt, varmrätt, dessert och flera viner. Samtalet var livligt och glatt. Först efter att

den äldste gästen tackat för middagen frågade värden: "Vet ni vad det var för fågel i varmrätten." Först efter många gissningar berättade värden: "Kråka!" Jag fick raskt flytta mig för gästen närmast mig ville bums till relingen, där hon förlorade middagen.

FRED BACKLUND

Sommarfager uppställningsplats på Käsö med ibland "störande" trumpet. Den unika parloiren t v och det olivfärgade chefshuset. Foto L Hammarstrand.

Ryska landstigningsfartyget Kaliningrad i Göteborgs hamn. Foto B Widheden.

När Ryssen kom till Göteborg

Här berättar Hans-Rickard Wijkmark den otroliga historien om hur vi storstilat samövade med Ryssen mitt på Göteborgs garnison. I hamnen låg ett 112 meter långt ryskt örlogsfartyg med massor av landstigningsutrustning. Bara för tio år sedan!

Om man tittar i backspeglarna, kan man knappast tro att det har hänt, ungefär som Harrisburg – framför allt kopplat till dagens politiska förhållande mellan Sverige och Ryssland. Men det har hänt, året var 2004 när dåvarande Chef Amf 4 överste Stefan Gustafsson och chefen för garnisonsenheten, kommandörkapten Tomas Westerling fick en inbjudan att besöka 336. Gardesmarininfanteribrigaden i Baltijsk. Besöket i Kaliningrad följdes knappt ett år senare av ett svarsbesök i Göteborg. Två månader därefter genomfördes ett utbyte och en gemensam övning mellan 336. Marininfanteribrigaden och Amf 4 i Göteborg. Som kuriosas kan nämnas att 336. MIB var ett av hoten mot Sverige i samband med applikatoriska exempel vid högskolorna i Stockholm, och nu var de på plats i Göteborg!

Förbandet leddes av brigadchefen överste Gusjtjin och hans ställföreträdare överstelöjtnant Oleg Darpasov. 336. MIB kom till Göteborg med ett marininfanterikompani lastat på landstigningsfartyget Kaliningrad (Ropucha-klass) samt ett antal BTR 80

(pansarterrängbil). En uppvisningsövning i form av en landstigning genomfördes mot forthamnen på Amf 4, där marininfanterikompaniet med BTR 80 gjorde gemensam sak med ett Amfibiekompani ur Amf 4. Uppvisningen föregicks av orderuttag ombord på Kaliningrad.

Efter att ha lämnat Frihamnen och lagt sig mellan Forthamnen och Nya Älvsborgs fästning öppnade Kaliningrad stäv- och akterportarna. Ur fartyget kom ett antal ryska Amfibiefordon som alla satte kurs mot Amf 4. De ryska soldaterna var redo för strid! När fordonen gick iland blandades motorernas vrål med det envisa knattret från automatkarbiner och de illavars-

lande ljuden från understödsvapen. Uppgiften var att ta terräng för att där efter understödja det svenska Amfibiekompaniet. Efter genomförd uppvisning fick åskådarna möjlighet att bekanta sig med ryssarna och deras materiel.

Under besöket genomfördes även ett idrottsligt utbyte, där det visade sig att våra värnpliktiga och befäl stod sig gott i konkurrensen med ryssarna. Samtal mellan chefer på olika nivåer gav en

Ryske brigadchefen och Stefan Gustafsson. Foto L Hammarstrand.

BTR 80 med höjda snorklar visar sin amfibieförmåga i Forthammen. Foto L Hammarstrand.

ökad förståelse för varandras sätt att tänka. Syftet med besöket var bland annat att vi skulle lära känna det ryska sättet att strida, utbilda och tänka. I förlängningen skulle samarbetet bli ett stöd för demokratiseringen av rysk militär och på så sätt vara till gagn för ökad fred och säkerhet i vår del av världen. Besöket i Göteborg avslutades med en gemensam uppställning på Kåringberget med tal av respektive förbandschefer och utdelning av olika hedersbetygelser till både chefer och soldater.

I sammanhanget bör också nämnas utbytet med Ryssland avseende elever på våra sommarskolor. Vi hade under två år sommarskolor på Kånsö med ryska elever från Skola 5 i Kalining-

rad. Detta innebar bland annat att jag jämte en representant ur Sjövärnsskåren blev inbjudna att besöka Kaliningrad. Förutom att vi besökte deras motsvarighet till Kånsö och Skola 5, blev vi också mycket väl mottagna av den civila hamnmyndigheten Rosmorport i Kaliningrad. Ett mycket spännande och givande besök med stor öppenhet.

Mycket har hunnit hända i vår omvärld och här hemma sedan de dagarna för tio år sedan. Många upplever en större osäkerhet idag än vad man gjorde vid den tiden. Det gäller att ta vara på de positiva och goda stunderna.

HANS-RICHARD WIJMKMARK

Gåvor

Under hösten har föreningen fått gåvor från ett flertal medlemmar. Det är välkomna tillskott till vår verksamhet, som helt och hållet bygger på frivillighet. Vi är väldigt tacksamma för gåvorna och framför ett stort tack till följande personer:

Kristiansson, Bengt	50
Brix, Rolf	100
Mannerstedt, P-O	150
Karlsson, Bertil	150
Högberg, Leif	200
Löfgren, Thorbjörn	200
Tengström, Hans	200
Björheden, Bo	250
Schultze, Olle	350
Uggla, Peder	500
Davidsson, Inge	500

Ryska landstigningsfarkoster vid Nya Älvsborg. Hua! Foto B Widheden.

Författaren i tänkarhatt från 1710-talet. Foto Steve Prytz

Falkenztein filosoferar

Någon har sagt att man i traditionsföreningarna får vara med om att föra en tradition i utveckling. Att förevisa vårt förflutna, innebär att man får den ovärderliga förmånen att skåda något man aldrig annars kommer att få se. Man får uppleva stämningar som man eljest aldrig kommer att få känna. Vår svenska historia är en del av det kulturarv som måste bevaras och förvaltas väl, så att fler av oss i framtiden får ta del av detta stora.

Därför är det viktigt att sortera och värdera sina erfarenheter, kunna bära med sig det goda och lära sig om det som är mindre bra.

Traditionsföreningar medför att historien görs mer tillgänglig genom att skildra var tid utifrån dess människor

med utgångspunkt från just den tidens förutsättningar och värderingar. Skall man komma historien riktigt nära så måste man nalkas den tiden som den verkligen var då. Man får bortse från förnumstiga historieskrivningar präglade av dagens värderingar över de gamla tiderna som hade helt andra ideal än dagens. Man kan inte komma ifrån att vi tolkar historien olika. Det viktigaste är ändå att alla får ta del av den gigantiska skattkammare av erfarenheter och sinnesuttryck som vår historia erbjuder. Att alla efter sina egna behov och värderingar får möjlighet att utveckla en levande föreställning om vårt förflutna.

En god sak med att vara reenactor är alla de intryck som kommer till mig

genom historiens egna vingslag. Men den största tillfredsställelsen är likväl att få vara med och guida er alla som kommer till oss och vill bli bevandrade och delaktiga i vår historia. Det är det som ger mig och mina kamrater mening i vår historiska gärning!

Vill du vara en del av någon i Garnisonens traditionsföreningar? Och i framtiden föra ut vetenskap om vår historik så tveka inte att höra av dig! Skicka kurir på löddrig springare till: falkenztein@hotmail.com

VIDH GÅSPENNAN I STALLYKTANS SKEN,
C.FALKENZTEIN
(LARS THURESSON, FÖREVISAR OM
SVENSK STORMAKTSTID)

Västra Frölunda Hemvärns minnessten

Då kriget närmade sig Sverige i april 1940 samlades några hemmansägare från Västra Frölunda i Lonsegården som ligger i Grimmered. Lonsegården var en av de jordbruksfastigheter som fanns här.

Västra Frölunda var på den tiden en förort till Göteborg. Göteborgs gräns i väster var nuvarande Kungssten, som fram tills inkorporeringen 1945 hette Stadsgränsen. Man beslöt att starta ett Hemvärn liksom man gjort i Göteborg. Det blev som vanligt i början; man fick öva med träpåkar och i civila kläder innan man fick sin armbindel med HV att sätta på armen. Så småningom blev det dock kronans kläder som gällde.

Då kriget var över beslutades att sätta upp en minnesten vid den plats där Frölunda hemvärn bildades. Stenen sattes upp och invigdes. Tiden gick och jordbruket lades ned. Lonsegården var inte längre någon jordbruksfastighet längre – där tillverkades bland annat plastbåtar på 60-talet.

Marken runt omkring köptes av Göteborgs Kommun och exploatering med småhus och förskola startades. VF:s hemvärnsgård låg vid denna tid på Ängås gård i Kannebäck och efter ett tag upptäckte någon att man höll på att riva vid Lonsegården. Man åkte dit för att rädda stenen men det var för sent. Allt rivningsmaterial hade forslats bort och stenen var borta. Eftersökningar startade och efter en lycko-träff påträffades stenen vid Högens skola av Ralph Olsson.

Ve och fasa – någon hade demon-

Minnesstenen

terat den bronsplåt där inskriptionen om bildandet fanns. Som tur var fanns det bilder på stenen i Västra Frölunda Hembygdsförenings arkiv. Man lät tillverka en ny bronsplåt som Rusthållsföreningen betalade och fick den ordentligt fastsatt.

I början på 90 talet blev det stor återinvigning av stenen alldeles bakom förskolan vid Lonsegårdsvägen. Hela Västra Frölunda Hemvärn med hemvärnschefen Gerald Lindberg i spetsen var närvarande. Även Karl XII:s Karoliner deltog och det var mycket högtidligt.

Hela ceremonin filmades och vi har gjort en DVD av den filmen. Den finns till utlåning om intresse finns.

Under början på 2015 besökte P.O Persson stenen och upptäckte att stenen var nedkladdad. En dag han var ute så träffade han på en klottersanare och fick honom att följa med och ta bort allt klottret. Och nu är stenen ren och fin igen.

Besök gärna stenen bakom förskolan på Lonsegårdsvägen som är en tvärgata till Grimmeredsvägen.

BENGT G TÖNNÄNG,
RALPH OLSSON

Vi gratulerar 2016

Datum	År	
10-jan	80	Stefan Vucovic
19-feb	80	Rune Herrman
27-mar	75	Jan-Olof Svensson
02-apr	60	Doris Pedersen
03-apr	85	Herbert Lundblad
11-apr	75	Ingvar Stenberg
19-apr	80	Kjell Stevander
20-apr	75	Lars Örn
05-maj	75	Jarl-Erik Gertz
13-maj	70	Leif Johansson
04-jun	70	Tommy Berntsson
28-jul	80	Gösta Peterström
05-aug	75	Per-O Helgesson
07-aug	65	Kåge Gustavsson
13-sep	75	Mikel Ganebratt
14-sep	70	Ingemar Karlsson
30-okt	75	Lars-Erik Wennersten
4-nov	75	Ella Maj Sandström
8-nov	75	Sture Larsson
14-nov	75	ErikHult
25-nov	80	Illmarie Rinne
06-dec	70	Peter Andersson

Stort grattis!

FAKTA

Göteborgs Hemvärns Veteranförening – GHVF

Du är välkommen att bli medlem i vår förening. Medlemskap i föreningen kan erhållas för varje Hemvärnsveteran, samt de som aktivt arbetat för Hemvärnets bästa under många år.

Vår målsättning är bland annat att främja och utveckla den sociala gemenskapen hos våra medlemmar, att främja studier och studiebesök i ämnen som berör försvaret och samhället och att anordna kamratträffar/möten/resor under gemytliga former.

Kontakta vår Ordf. B.G.Tönnäng 070-3581594 eller sekr. J Jörgensen 0708-255452

Du kan också anmäla dig på www.ghvfgbg@gmail.com

Flygbild över Lonsegården från 1940-talet med stenens nuvarande placering markerad

FÖRENINGEN FÖR GÖTEBORGS FÖRSVAR

Föreningen har sedan dess bildande 1912 haft som ändamål ”att under samverkan med militär eller annan myndighet stärka rikets försvar inom Göteborg och Västsverige”.

Föreningen anordnar försvars- och säkerhetspolitiska informationsmöten, seminarier och debatter där kvalificerade deltagare från politik, myndigheter och akademi bidrar.

Som medlem får man den fristående försvarstidningen ”Vårt Försvar”.

För att bli medlem betalas medlemsavgiften på 200 kronor för ständigt medlemskap till föreningens bankgiro 5703-5263. Skicka samtidigt ett mejl till gbgforsvar@flatow.se med ditt namn, adress och telefonnummer.

ÖB har bokat ett besök hos oss den 26 april. Notera i almanackan och stäm av för närmare besked längre fram!

Var med och dra strån till stacken!

Föreningen För Göteborgs Försvar är landets i särklass största försvarsförening. Detta ger föreningen unika möjligheter att kunna påverka i försvarsdebatten och att få kvalitativa föreläsare vad gäller säkerhetspolitik, krishantering och försvar.

Regelmässigt brukar försvarsministrar och överbefälhavare någon eller några gånger under sina tjänstperioder medverka vid föreningsmöten. Vid kommande årsmöte 2016 kommer överbefälhavaren general Micael Bydén att gästa föreningen och hålla ett anförande.

Med glädje kan vi konstatera att medlemstillströmningen varit god under året. Men vi blir gärna fler. Då ökar påverkanskraften än mer. Det är unikt i Sverige att ett försvarsmöte drar till sig 300-400 deltagare. Det imponerar och breddar informationen, upplysningen och debatten vidare ut i samhället.

Välkommen

LEIF FLATOW